

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-17-11

Druk nr 3946

Warszawa, 10 marca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie niektórych ustaw
związanych z funkcjonowaniem
systemu ubezpieczeń społecznych z aktami
wykonawczymi.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Prezes Rady Ministrów.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.²⁾) w art. 31 w § 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768) w art. 3:

1) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym oraz na indywidualnym koncie zabezpieczenia emerytalnego;”;

2) dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) nabycie w drodze spadku kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a w pkt 26 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 27 – 29 w brzmieniu:

„27) ustawie o IKE oraz IKZE – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.⁵⁾);

- 28) IKE – oznacza to indywidualne konto emerytalne w rozumieniu ustawy o IKE oraz IKZE;
- 29) IKZE – oznacza to indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego w rozumieniu ustawy o IKE oraz IKZE.”;
- 2) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Za przychody z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, uważa się w szczególności: kwoty wypłacone po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub członkowi jego najbliższej rodziny, w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, kwoty uzyskane z tytułu zwrotu z IKZE oraz wypłaty z IKZE, w tym także dokonane na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego, zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego, alimenty, stypendia, dotacje (subwencje) inne niż wymienione w art. 14, dopłaty, nagrody i inne nieodpłatne świadczenia nienależące do przychodów określonych w art. 12 – 14 i 17 oraz przychody niezajdujące pokrycia w ujawnionych źródłach.”;
- 3) w art. 21 w ust. 1:
- a) w pkt 58 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) transferowe środków zgromadzonych w ramach pracowniczego programu emerytalnego do innego pracowniczego programu emerytalnego lub na IKE,”,
- b) pkt 58a otrzymuje brzmienie:
- „58a) dochody z tytułu oszczędzania na IKE, uzyskane w związku z:
- a) gromadzeniem i wypłatą środków przez oszczędzającego,
 - b) wypłatą środków dokonaną na rzecz osób uprawnionych do tych środków po śmierci oszczędzającego,
 - c) wypłatą transferową
- z tym że zwolnienie nie ma zastosowania, w przypadku gdy oszczędzający gromadził oszczędności na więcej niż jednym IKE, chyba że przepisy ustawy o IKE oraz IKZE przewidują taką możliwość”;
- c) po pkt 58a dodaje się pkt 58b w brzmieniu:
- „58b) wypłaty transferowe środków zgromadzonych przez oszczędzającego w IKZE:

- a) pomiędzy instytucjami finansowymi prowadzącymi IKZE,
- b) na IKZE osoby uprawnionej, po śmierci oszczędzającego,
- c) w postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym na IKZE oszczędzającego;”

d) po pkt 59a dodaje się pkt 59b w brzmieniu:

„59b kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, członka otwartego funduszu emerytalnego na rzecz byłego współmałżonka na subkonto, o którym mowa w art. 40e tej ustawy;”

4) w art. 26:

a) w ust. 1 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) wpłat na IKZE dokonanych przez podatnika w roku podatkowym, do wysokości określonej w ustawie o IKE oraz IKZE;”

b) po ust. 6f dodaje ust. 6g w brzmieniu:

„6g. Odliczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2b, dokonuje się w zeznaniu podatkowym.”;

5) w art. 30:

a) w ust. 1 pkt 7a otrzymuje brzmienie:

„7a) z tytułu gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym IKE – w wysokości 75 % uzyskanego dochodu na każdym IKE;”

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Dochodem, o którym mowa w ust. 1 pkt 7a, jest różnica między kwotą stanowiącą wartość środków zgromadzonych na IKE a sumą wpłat na IKE. Dochodu tego nie pomniejsza się o straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych poniesionych w roku podatkowym oraz w latach poprzednich.”;

6) w art. 30a:

a) w ust. 1:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) od kwot wypłacanych po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub spadkobiercy:

a) w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy

emerytalnych,

b) z subkonta, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

– z wyjątkiem wypłat, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 59 i 59b;”,

– pkt 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9) od kwot jednorazowo wypłacanych przez:

a) otwarty fundusz emerytalny członkowi funduszu, któremu rachunek funduszu otwarto,

b) Zakład Ubezpieczeń Społecznych z subkonta, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

– w związku ze śmiercią jego współmałżonka;

10) od dochodu oszczędzającego na IKE z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu ustawy o IKE oraz IKZE, środków zgromadzonych na tym koncie;”,

– pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) od kwot:

a) wypłaty gwarantowanej po śmierci uprawnionego do dożywotniej emerytury kapitałowej w rozumieniu ustawy o emeryturach kapitałowych,

b) środków gwarantowanych po śmierci uprawnionego do dożywotniej emerytury kapitałowej, o których mowa w art. 40f ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;”,

b) ust. 8 – 8c otrzymują brzmienie:

„8. Dochodem, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, jest różnica między kwotą stanowiącą wartość środków zgromadzonych na IKE a sumą wpłat na IKE.

8a. Dochodem przy całkowitym zwrocie, który został poprzedzony zwrotami częściowymi, jest różnica między wartością środków zgromadzonych na IKE na dzień całkowitego zwrotu a sumą wpłat na IKE pomniejszoną o koszty częściowych zwrotów.

8b. W przypadku częściowego zwrotu dochodem jest kwota zwrotu pomniejszona

o koszty przypadające na ten zwrot. Za koszt, o którym mowa w zdaniu pierwszym, uważa się iloczyn kwoty zwrotu i wskaźnika stanowiącego udział sumy wpłat na IKE do wartości środków zgromadzonych na tym koncie.

8c. Przy kolejnym częściowym zwrocie przepisy ust. 8a i 8b stosuje się odpowiednio, z tym że do ustalenia wartości środków zgromadzonych na IKE bierze się aktualny stan środków na tym koncie.”;

7) w art. 30c:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podstawą obliczenia podatku, o której mowa w ust. 1, jest dochód ustalony zgodnie z art. 9 ust. 1, 2, 3, 3a i 5, art. 24 ust. 1, 2, 3b – 3e i ust. 4 zdanie pierwsze lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 25. Dochód ten podatnicy mogą pomniejszać o składki na ubezpieczenie społeczne określone w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a oraz wpłaty na IKZE określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b. Wysokość składek i wpłat ustala się na podstawie dokumentów stwierdzających ich poniesienie.”,

b) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Składki na ubezpieczenie społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a, oraz wpłaty na IKZE określone w art. 26 ust. 1 pkt 2b, podlegają odliczeniu od dochodu, jeżeli nie zostały:”,

c) po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Do odliczeń z tytułu wpłat na IKZE, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2b, stosuje się odpowiednio art. 26 ust. 6g.”;

8) w art. 35:

a) w ust. 1 w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) instytucja finansowa, o której mowa w art. 34a ust. 3 ustawy o IKE oraz IKZE – od środków wypłacanych zgodnie z art. 34a ust. 3 tej ustawy”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zaliczkę od przychodów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, 6, 8 i 9, pobiera się, stosując najniższą stawkę podatkową określoną w skali, o której mowa w art. 27 ust. 1.”,

c) dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. W przypadku jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych na IKZE, na wniosek oszczędzającego, instytucja finansowa, o której mowa w art. 34a ust. 3 ustawy o IKE oraz IKZE, nie pobiera zaliczki na podatek dochodowy, lecz jest obowiązana, w terminie do końca lutego, po upływie roku podatkowego, sporządzić i przekazać podatnikowi oraz naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania podatnika, a w przypadku podatnika, o którym mowa w art. 3 ust. 2a, naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu w sprawach opodatkowania osób zagranicznych imienne informacje sporządzone według ustalonego wzoru.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedmiotem działalności funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych, ich lokowanie, z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego, i wypłata okresowych emerytur kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507, z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ...), z zastrzeżeniem ust. 3.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przedmiotem działalności dobrowolnego funduszu jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego, zwanego dalej „IKE”, lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, zwanego dalej „IKZE”, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.⁵⁾.”;

2) w art. 8:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

„3a) dobrowolny fundusz – oznacza fundusz utworzony i zarządzany przez powszechne towarzystwo, prowadzący IKE lub IKZE;

- 3b) składki – oznacza składki wpłacone do otwartego funduszu, składki wpłacone i akcje przeniesione do pracowniczego funduszu oraz środki wpłacone do dobrowolnego funduszu;”;
- b) pkt 8 otrzymuje brzmienie:
- „8) powszechne towarzystwo – oznacza powszechne towarzystwo emerytalne będące organem otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu;”;
- 3) w art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Fundusz jest tworzony jako otwarty, pracowniczy lub dobrowolny.”;
- 4) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Nazwa otwartego funduszu zawiera określenie „otwarty fundusz emerytalny”, nazwa pracowniczego funduszu emerytalnego zawiera określenie „pracowniczy fundusz emerytalny”, a nazwa dobrowolnego funduszu zawiera określenie „dobrowolny fundusz emerytalny.”;
- 5) w art. 13 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Poza danymi, o których mowa w ust. 2, statut dobrowolnego funduszu określa:
- 1) tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie IKE oraz IKZE;
 - 2) zasady prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusz.”;
- 6) w art. 22 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Decyzję w sprawie zmiany statutu otwartego lub dobrowolnego funduszu podejmuje powszechne towarzystwo w formie uchwały walnego zgromadzenia.”;
- 7) w art. 29 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Powszechne towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym otwartym funduszem oraz może utworzyć i zarządzać tylko jednym dobrowolnym funduszem, a pracownicze towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym pracowniczym funduszem, chyba że zarządzanie więcej niż jednym, odpowiednio, otwartym funduszem, dobrowolnym funduszem lub pracowniczym funduszem jest skutkiem przejęcia jego zarządzania przez towarzystwo albo połączenia towarzystw.”;
- 8) w art. 42 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) depozytariusza przechowującego aktywa otwartego funduszu, dobrowolnego funduszu lub funduszu inwestycyjnego;”;
- 9) art. 47 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 47. Pracownikiem powszechnego towarzystwa, podejmującym decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu, nie może być osoba będąca członkiem organu zarządzającego lub organu nadzorującego albo pozostająca w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z podmiotami, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 – 7.”;
- 10) w art. 48 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do dobrowolnego funduszu.”;
- 11) w art. 50 w ust. 2 w pkt 2 uchyla się lit. c;
- 12) w art. 66 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- „6. Przepisy ust. 1, 1a i 2 – 4 stosuje się odpowiednio w przypadku przekazania przez powszechne towarzystwo zarządzania dobrowolnym funduszem.”;
- 13) w art. 70:
- a) w ust. 2 skreśla się zdanie drugie,
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. W przypadku dobrowolnego funduszu informacja o treści wskazanej w ust. 1 jest podawana niezwłocznie, w sposób określony w statucie, do wiadomości członków funduszu.”;
- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. O treści ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, lub treści informacji, o której mowa w ust. 3 i 3a, fundusz zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.”;
- 14) w art. 81 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Umowa z otwartym funduszem może zostać zawarta wyłącznie w trybie korespondencyjnym.”;
- 15) po art. 82 dodaje się art. 82a w brzmieniu:
- „Art. 82a. Zawierając umowę z otwartym funduszem, osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do otwartego funduszu składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z treścią aktualnej informacji dotyczącej otwartych funduszy.”;

16) art. 84 otrzymuje brzmienie:

„Art. 84. Jeżeli członek otwartego funduszu przystępuje do innego otwartego funduszu, fundusz ten jest obowiązany zawiadomić na piśmie dotychczasowy otwarty fundusz o zawarciu umowy z tym członkiem. Umowa z dotychczasowym funduszem ulega rozwiązaniu z dniem dokonania zmiany w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.”;

17) w art. 84a uchyla się ust. 2;

18) w art. 85:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) sposób i termin składania oświadczenia, o którym mowa w art. 82a;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sposób i termin zawiadamiania, o którym mowa w art. 84;”;

c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) wzór informacji, o której mowa w art. 82a;”;

19) po art. 85 dodaje się art. 85a w brzmieniu:

„Art. 85a. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w art. 85, bierze pod uwagę konieczność zapewnienia ochrony interesów członków otwartego funduszu oraz prawidłowości i rzetelności przekazywanych informacji.”;

20) po art. 88 dodaje się art. 88a w brzmieniu:

„Art. 88a. Uzyskanie członkostwa w dobrowolnym funduszu następuje z chwilą zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub IKZE z funduszem.”;

21) tytuł rozdziału 8 otrzymuje brzmienie:

„Zakaz działalności akwizycyjnej otwartych funduszy emerytalnych”;

22) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. 1. Zakazuje się prowadzenia działalności akwizycyjnej na rzecz otwartego funduszu polegającej na działaniach mających na celu skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub pozostawał członkiem tego funduszu, w szczególności oferowanie dodatkowych korzyści materialnych z tytułu członkostwa w otwartym funduszu lub wykorzystanie stosunku nadrzędności wynikającego ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa

lub inna zależność o podobnym charakterze, jeżeli celem takiego działania miałyby być skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do funduszu lub pozostawał jego członkiem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innej działalności niż określona w tym przepisie, jeżeli w jej ramach oferuje się dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub pozostawanie jego członkiem.”;

23) art. 93 – 94 uchyla się;

24) po art. 96 dodaje się art. 96a w brzmieniu:

„Art. 96a. 1. Składki na wyodrębniony rachunek prowadzony przez dobrowolny fundusz są wpłacane przez członka dobrowolnego funduszu.

2. Składka na wyodrębniony rachunek prowadzony przez dobrowolny fundusz może być wpłacona w wyniku dokonania wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE, o której mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”;

25) w art. 100 w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku otwartych funduszy i dobrowolnych funduszy dniem przeliczenia jest każdy dzień roboczy.”;

26) w art. 100a:

a) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustaloną zgodnie z ust. 1a, powiększoną o nominalną wartość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1, pobranej przez towarzystwo zarządzające otwartym funduszem, albo”;

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W przypadku dokonania wypłaty transferowej otwartego funduszu, do którego nienależnie otrzymana składka została wpłacona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwraca pobraną opłatę, o której mowa w art. 134 ust. 1.”;

27) w art. 107 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do rozrządzeń członka funduszu na wypadek śmierci oraz do rozporządzeń środkami zgromadzonymi przez członka dobrowolnego funduszu na IKE oraz IKZE.”;

28) po art. 113 dodaje się art. 113a w brzmieniu:

„Art. 113a. Warunki nabycia przez członka dobrowolnego funduszu uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej, zwrotu środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE i częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”;

29) w art. 119:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie przystąpienia przez członka otwartego funduszu do innego otwartego funduszu, dotychczasowy fundusz dokonuje wypłaty transferowej do funduszu, do którego członek przystąpił, na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 84. Otwarty fundusz, do którego wypłata transferowa jest dokonywana, jest obowiązany przyjąć taką wypłatę.”,

2) uchyla się ust. 2 i 3;

30) po art. 132a dodaje się art. 132b w brzmieniu:

„Art. 132b. W razie śmierci członka dobrowolnego funduszu stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego dotyczące rozporządzeń oszczędzającego na IKE oraz IKZE w przypadku jego śmierci.”;

31) w art. 134 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dobrowolny fundusz może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, w wysokości określonej w statucie, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.”;

32) w art. 136 po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Dobrowolny fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo na zasadach ustalonych w statucie.”;

33) w art. 141 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Aktywa funduszu mogą być lokowane, z zastrzeżeniem art. 143 ust. 5 oraz art. 146, wyłącznie w następujących kategoriach lokat.”;

34) w art. 142:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do dobrowolnych funduszy.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną część aktywów otwartego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141, uwzględniając potrzebę zapewnienia uzyskania wysokiej stopy zwrotu zaangażowanych środków, przy zachowaniu gwarancji bezpieczeństwa środków gromadzonych na wypłatę członkom otwartych funduszy.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, uwzględnia, że lokaty aktywów otwartego funduszu w poszczególnych kategoriach lokat nie mogą przekroczyć:

- 1) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walucie polskiej;
- 2) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w listach zastawnych, w tym nie więcej niż 15 % w listach zastawnych innych niż zdematerializowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 3) 90 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także notowanych na regulowanym rynku giełdowym prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek oraz akcjach narodowych funduszy inwestycyjnych, przy czym lokaty w akcjach, prawach do akcji, obligacjach zamiennych na akcje oraz prawach poboru spółek nienotowanych na rynku oficjalnych notowań nie mogą przekroczyć 7,5 % wartości aktywów;
- 4) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

- o obrocie instrumentami finansowymi akcjach spółek niebędących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, a także notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowanych, lecz nienotowanych na rynku regulowanym, prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek;
- 5) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w kwitach depozytowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 6) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
 - 7) 15 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;
 - 8) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa, zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
 - 9) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w innych niż zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa;
 - 10) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
 - 11) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w innych niż

zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej wartości nominalnej wraz z ewentualnym oprocentowaniem;

- 12) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w obligacjach przychodowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach;
- 13) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w niezabezpieczonych obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez spółki publiczne;
- 14) 5 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, niezabezpieczonych obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, których emitentem jest spółka niepubliczna.”;

35) w art. 143 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Aktywa dobrowolnego funduszu mogą być lokowane poza granicami kraju, w państwach będących członkami Unii Europejskiej, stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, w następujących kategoriach lokat:

- 1) akcje emitowane przez spółki notowane na podstawowych rynkach giełdowych tych państw oraz prawa do tych akcji i prawa poboru tych akcji;
- 2) dłużne papiery wartościowe emitowane przez spółki notowane na podstawowych rynkach giełdowych tych państw;
- 3) papiery wartościowe emitowane przez rządy lub banki centralne tych państw;
- 4) tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w tych państwach, jeżeli instytucje te oferują publicznie tytuły uczestnictwa i umarzają je na żądanie uczestnika;

- 5) kwity depozytowe notowane na podstawowych rynkach giełdowych tych państw emitowane przez spółki notowane na podstawowych rynkach giełdowych tych państw.
6. Lokaty, o których mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, powinny posiadać ocenę na poziomie inwestycyjnym nadaną przez uznaną na międzynarodowym rynku kapitałowym agencję ratingową oceniającą ryzyko inwestycyjne związane z określonym papierem wartościowym lub zdolnością emitenta do terminowej spłaty zaciągniętych zobowiązań.”;
- 36) w art. 144 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 144. Aktywa otwartego funduszu i dobrowolnego funduszu nie mogą być lokowane w:
- 1) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez powszechne towarzystwo zarządzające tymi funduszami;
 - 2) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez akcjonariusza powszechnego towarzystwa zarządzającego tymi funduszami;
 - 3) akcjach lub innych papierach wartościowych emitowanych przez podmioty będące podmiotami związanymi w stosunku do podmiotów określonych w pkt 1 i 2.”;
- 37) w art. 168 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W przypadku otwartego funduszu oraz dobrowolnego funduszu dniem wyceny jest każdy dzień roboczy, z wyjątkiem sobót, a w przypadku pracowniczego funduszu ostatni dzień roboczy każdego miesiąca.”;
- 38) art. 189 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 189. 1. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz są obowiązane, raz w roku, ogłaszać prospekt informacyjny w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu.
2. Prospekt informacyjny funduszu powinien zawierać jego statut, informacje na temat wyników działalności inwestycyjnej funduszu oraz zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe funduszu.”;
- 39) w art. 190 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz udostępnia prospekt informacyjny każdej

osobie, która złoży wniosek o przyjęcie do funduszu, przy czym powinno to nastąpić przed zawarciem umowy z funduszem.

2. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz udostępnia prospekt informacyjny, wraz z ostatnim półrocznym sprawozdaniem finansowym, także na każde żądanie członka.”;

40) art. 191 otrzymuje brzmienie:

„Art. 191. 1. Fundusz przesyła każdemu członkowi funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, a także o wynikach działalności lokacyjnej funduszu. Informacja jest przesyłana w trybie i formie uzgodnionej z członkiem funduszu. Tryby i formy przesyłania informacji, które mogą być stosowane w danym funduszu określa jego statut.

2. W razie sporu ciężar dowodu dostarczenia informacji, o której mowa w ust. 1, spoczywa na funduszu.”;

41) w art. 192:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Fundusz jest obowiązany, na żądanie członka, udzielić mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku w trybie i formie, określonej na podstawie art. 191 ust. 1 zdanie drugie.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Otwarty fundusz informuje członka i Zakład Ubezpieczeń Społecznych o pieniężnej wartości środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu, na który wpłacane są składki, po dokonaniu ostatniej wypłaty okresowej emerytury kapitałowej, w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu.”;

42) w art. 193 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pełna informacja o strukturze aktywów otwartego funduszu, pracowniczego funduszu i dobrowolnego funduszu, z uwzględnieniem także lokat stanowiących mniej niż 1 % wartości aktywów funduszu, jest udostępniana na koniec każdego okresu rocznego.”;

43) w art. 194 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Dobrowolny fundusz przekazuje niezwłocznie informację, o której mowa w art. 193 ust. 4, do organu nadzoru oraz publikuje na ogólnodostępnej stronie internetowej.”;

44) art. 194a otrzymuje brzmienie:

„Art. 194a. 1. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz jest obowiązany do przygotowania deklaracji zasad polityki inwestycyjnej funduszu.

2. Deklaracja obejmuje co najmniej przedstawienie wdrożonych metod oceny ryzyka i procedur zarządzania ryzykiem oraz zasad alokacji środków w papiery wartościowe.

3. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz przekazuje deklarację organowi nadzoru co trzy lata lub niezwłocznie po wprowadzeniu istotnych zmian w polityce inwestycyjnej funduszu.

4. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz jest obowiązany, po raz pierwszy, do przekazania organowi nadzoru deklaracji w terminie 6 miesięcy od dnia wpłynięcia pierwszej składki do funduszu.

5. Dobrowolny fundusz i pracowniczy fundusz przekazuje deklarację także na pisemne żądanie członka.”;

45) art. 196 otrzymuje brzmienie:

„Art. 196. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe warunki, jakim powinien odpowiadać prospekt informacyjny,

2) sposób i termin udostępniania przez fundusz prospektu informacyjnego oraz termin przesyłania informacji, o których mowa w art. 191 – 193,

3) zakres sprawozdań i bieżących informacji dostarczanych przez towarzystwo i fundusz do organu nadzoru oraz terminy przekazywania tych sprawozdań i informacji

– uwzględniając wymogi kompletności i rzetelności informacji dotyczących funkcjonowania funduszy.”;

46) w art. 197 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Informacje o otwartym funduszu, dobrowolnym funduszu lub towarzystwie

publikowane przez powszechne towarzystwo lub na zlecenie powszechnego towarzystwa, a także na rzecz powszechnego towarzystwa, otwartego funduszu lub dobrowolnego funduszu, w tym informacje reklamowe, a także informacje o pracowniczym funduszu, udostępniane przez pracownicze towarzystwo powinny rzetelnie przedstawiać sytuację finansową funduszu lub towarzystwa oraz ryzyko związane z członkostwem w funduszu.”;

47) w art. 200 w ust. 2 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) analiza kształtu rynku emerytalnego w zakresie otwartych funduszy, dobrowolnych funduszy, pracowniczych programów emerytalnych, IKE oraz IKZE w Polsce, poziomu zabezpieczenia interesów członków funduszy emerytalnych i uczestników pracowniczych programów emerytalnych, zagrożeń dla konkurencji na rynku otwartych funduszy emerytalnych, rozwoju dobrowolnych i kapitałowych oszczędności emerytalnych, maksymalizacji poziomu oszczędności emerytalnych oraz przedkładanie propozycji stosownych zmian przepisów prawa w tym zakresie;”;

48) art. 216 otrzymuje brzmienie:

„Art. 216. Kto bez wymaganego zezwolenia prowadzi działalność, o której mowa w art. 2 ust. 2 lub 3 lub art. 29 ust. 1, podlega grzywnie do 5.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 5.”;

49) art. 219 otrzymuje brzmienie:

„Art. 219. 1. Kto, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 92 ust. 1, prowadzi działalność akwizycyjną polegającą na działaniach mających na celu skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do otwartego funduszu lub pozostawał członkiem tego funduszu, lub w ramach tej działalności oferuje określone w tym przepisie dodatkowe korzyści materialne lub wykorzystuje stosunek nadrzędności wynikający ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa lub inna zależność o podobnym charakterze, w celu skłonienia do przystąpienia do otwartego funduszu lub pozostawania jego członkiem, podlega grzywnie do 1.000.000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, prowadząc działalność, o której mowa

w art. 92 ust. 2, oferuje dodatkowe korzyści materialne w zamian za przystąpienie do określonego otwartego funduszu lub za pozostawanie jego członkiem.”;

50) uchyla się art. 219a.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.⁶⁾) w art. 38 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rezerwę obowiązkową banków stanowi wyrażona w złotych część środków pieniężnych w złotych i walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych, środków uzyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych, z wyjątkiem papierów wartościowych zabezpieczonych hipotecznie o okresie wykupu powyżej pięciu lat oraz listów zastawnych o okresie wykupu powyżej pięciu lat, oraz innych środków przyjętych przez bank podlegających zwrotowi, z wyjątkiem środków przyjętych od innego banku krajowego, a także środków przyjętych od banku zagranicznego na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy lub środków pozyskanych z zagranicy na co najmniej 2 lata oraz środków pozyskanych na podstawie umów o prowadzenie indywidualnych kont emerytalnych oraz indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 182 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisy § 1 stosuje się odpowiednio do zakładów ubezpieczeń, funduszy inwestycyjnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych i banków prowadzących działalność maklerską, w zakresie prowadzonych indywidualnych kont emerytalnych oraz indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego, a także do domów maklerskich oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.”;

2) w art. 275 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepis § 2 stosuje się również do zakładów ubezpieczeń, funduszy inwestycyjnych i dobrowolnych funduszy emerytalnych, w zakresie

prowadzonych indywidualnych kont emerytalnych i indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego, oraz do domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską, towarzystw funduszy inwestycyjnych i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) otwarte fundusze emerytalne, określone w przepisach o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, w zakresie gromadzenia i lokowania składki na ubezpieczenie emerytalne, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1;”;

2) w art. 22:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Część składki na ubezpieczenie emerytalne wynosząca:

1) 3,5 % podstawy wymiaru składki jest odprowadzana przez Zakład do wybranego przez ubezpieczonego otwartego funduszu emerytalnego,

2) 3,8 % podstawy wymiaru składki jest ewidencjonowana przez Zakład na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, w przypadku odprowadzania składki do otwartego funduszu emerytalnego

– z uwzględnieniem art. 111.”,

b) w ust. 3a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zakład nie odprowadza do otwartego funduszu emerytalnego i nie ewidencjonuje na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, składek, o których mowa w ust. 3, w przypadku zawiadomienia przez właściwy organ emerytalny o ustaleniu prawa ubezpieczonego do emerytury obliczonej na podstawie art. 15 lub prawa do jej zwiększenia na podstawie art. 14.”,

c) w ust. 3b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zakład zaprzestaje odprowadzania do otwartego funduszu emerytalnego i ewidencjonowania na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, składek, o których mowa w ust. 3, od dnia następującego po dniu poinformowania przez Zakład otwartego funduszu emerytalnego o:”;

3) w art. 23 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wyegekwowane odsetki za zwłokę od składek, o których mowa w art. 22 ust. 3, są proporcjonalnie do wysokości składek, odprowadzane do otwartego funduszu emerytalnego oraz ewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a.”;

4) w art. 39 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zakład po przeprowadzeniu losowania:

1) odprowadza do wylosowanego otwartego funduszu emerytalnego nominalną wartość składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1, w terminie wynikającym z art. 47 ust. 9, liczoną od następnego dnia roboczego po dniu przeprowadzenia losowania;

2) ewidencjonuje na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, nominalną wartość składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 2, na dzień przeprowadzenia losowania.”;

5) w art. 40:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a.”;

b) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. W przypadku ubezpieczonych niebędących płatnikami składek na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości należnych składek podlegających:

1) odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego,

2) zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a

– które uległy przedawnieniu zgodnie z art. 24.”;

c) w ust. 1c :

– w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„zwaloryzowanej wysokości składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a.”;

– w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) składkach zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, w przypadku:

a) nieustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej albo dożywotniej emerytury kapitałowej,

b) ustalenia prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej.”,

d) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) o wysokości należnych i wpłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne oraz o wysokości należnych i odprowadzonych składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego;”;

6) po art. 40 dodaje się art. 40a – 40f w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. W ramach konta ubezpieczonego Zakład prowadzi subkonto, na którym ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości wpłaconych składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 2, wraz z wyegzekwowanymi od tych składek odsetkami za zwłokę, o których mowa w art. 23 ust. 2.

2. Zewidencjonowanie składek na subkoncie następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 15 dni roboczych, licząc od otrzymania składki opłaconej przy użyciu dokumentów płatniczych, raportów miesięcznych lub deklaracji.

3. Stan subkonta pomniejsza się o kwoty wypłaconych okresowych emerytur kapitałowych, w części obliczonej od podstawy, którą stanowiły zwaloryzowane składki i odsetki za zwłokę zewidencjonowane na tym subkoncie. Pomniejszenia dokonuje się na dzień wypłacenia tych emerytur.

4. Na subkoncie ewidencjonuje się także informacje o wysokości należnych i wpłaconych składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 2.

Art. 40b. 1. W razie śmierci ubezpieczonego, który osiągnął wiek emerytalny, i do dnia śmierci nie ustalono wysokości emerytury, stan subkonta pomniejsza się o kwoty niezrealizowanych świadczeń, o których mowa w art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w części obliczonej ze składek zewidencjonowanych na tym subkoncie.

2. W razie śmierci osoby pobierającej okresową emeryturę kapitałową, stan subkonta pomniejsza się o kwoty niezrealizowanych świadczeń, o których mowa w art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalonych w części obliczonej ze składek zewidencjonowanych na tym subkoncie.
3. W razie zwrotu nienależnie pobranej okresowej emerytury kapitałowej, w części obliczonej ze składek zewidencjonowanych na subkoncie zwracane kwoty ewidencjonuje się na tym subkoncie.

Art. 40c. 1. Waloryzację składek zewidencjonowanych na subkoncie przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan subkonta nie może ulec obniżeniu.

2. Waloryzacji podlega kwota składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji.
3. Waloryzacja składek polega na pomnożeniu składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie przez wskaźnik rocznej waloryzacji, o którym mowa w ust. 6.
4. Wskaźnik rocznej waloryzacji jest równy średniorocznej dynamice wartości produktu krajowego brutto w cenach bieżących za okres ostatnich 5 lat poprzedzających termin waloryzacji.
5. Wskaźnik rocznej waloryzacji ustala się z dokładnością do setnych części procentu.
6. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 15 maja każdego roku, wskaźnik rocznej waloryzacji, o którym mowa w ust. 4.

Art. 40d. 1. Przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie po dniu 31 stycznia roku, za który

przeprowadzono ostatnią roczną waloryzację składek, jest waloryzowana kwartalnie.

2. W przypadku ustalania wysokości emerytury:

- 1) w pierwszym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
- 2) w drugim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;
- 3) w trzecim kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;
- 4) w czwartym kwartale danego roku – ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

3. Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych.

4. Waloryzacja kwartalna polega na pomnożeniu składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie przez wskaźnik kwartalnej waloryzacji, o którym mowa w ust. 7. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan subkonta nie może ulec obniżeniu.

5. Wskaźnik kwartalnej waloryzacji jest obliczany na podstawie ostatnio ogłoszonego wskaźnika rocznej waloryzacji, o którym mowa w art. 40c ust. 6, według następującego wzoru:

$$WKW = \frac{WRW - 100 \%}{4} + 100 \%$$

– gdzie poszczególne symbole oznaczają:

WKW – wskaźnik kwartalnej waloryzacji,

WRW – wskaźnik rocznej waloryzacji, o którym mowa w art. 40c ust. 6.

6. Wskaźnik kwartalnej waloryzacji ustala się z dokładnością do setnych części procentu.
7. Prezes Zakładu ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do 25 dnia miesiąca poprzedzającego termin waloryzacji, wskaźnik kwartalnej waloryzacji za poprzedni kwartał.
8. Kwota zwiększenia wynikająca z kwartalnej waloryzacji składek przeprowadzonej przy ustalaniu okresowej emerytury kapitałowej nie jest uwzględniana przy dokonywaniu kolejnych waloryzacji rocznych.

Art. 40e. 1. Zwaloryzowane składki i odsetki za zwłokę zewidencjonowane na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, podlegają podziałowi w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo w przypadku śmierci osoby, dla której Zakład prowadzi subkonto, na zasadach określonych w przepisach o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych dotyczących podziału środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo śmierci.

2. Część składek zewidencjonowanych na subkoncie, która w wyniku podziału przypada małżonkowi, z zastrzeżeniem ust. 3, jest ewidencjonowana na subkoncie tego małżonka. Jeżeli dla małżonka nie jest prowadzone subkonto – Zakład zakłada subkonto.
3. W przypadku gdy małżonek osoby zmarłej, dla której Zakład prowadzi subkonto, nabywa prawo do środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym jako osoba uprawniona wskazana przez zmarłego albo jako jego spadkobierca, przypadającą mu w wyniku podziału część składek zewidencjonowanych na subkoncie ewidencjonuje się na jego subkoncie, jeżeli zażąda przekazania środków zmarłego zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na jego rachunek w otwartym funduszu emerytalnym.
4. Podział składek zewidencjonowanych na subkoncie jest dokonywany, w przypadku gdy rozwód, unieważnienie małżeństwa albo śmierć nastąpiły nie później niż w dniu:
 - 1) złożenia wniosku o dożywotnią emeryturę kapitałową lub

- 2) nabycia prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej, jeżeli złożenie takiego wniosku nie jest wymagane.
5. Otwarty fundusz emerytalny jest obowiązany zawiadomić Zakład o osobach, na rzecz których nastąpił podział środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo śmierci osoby, dla której Zakład prowadzi subkonto, oraz o ich udziale w tych środkach, w terminie 14 dni od dnia dokonania tego podziału.
6. Dane dotyczące osób, o których mowa w ust. 5, obejmują imię i nazwisko, numer PESEL i numer NIP, o ile osoby mają obowiązek posługiwania się tym numerem na podstawie przepisów o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, oraz adres i miejsce zamieszkania. Jeżeli członkowi otwartego funduszu emerytalnego nie nadano numeru PESEL i numeru NIP lub jednego z nich, dane obejmują serię i numer dowodu osobistego lub paszportu.
7. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 5, otwarty fundusz emerytalny podaje dodatkowo informacje o:
 - 1) żądaniu małżonka, o którym mowa w ust. 3;
 - 2) terminach wypłaty rat – jeżeli wypłata w otwartym funduszu emerytalnym następuje w ratach.
8. W terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5, Zakład:
 - 1) część składek przypadających małżonkowi w wyniku podziału składek zewidencjonowanych na subkoncie ewidencjonuje na subkoncie tego małżonka jako składki, odpowiednio na dzień ustania wspólności majątkowej albo dzień śmierci ubezpieczonego;
 - 2) część kwoty składek przypadających uprawnionym w wyniku podziału składek zewidencjonowanych na subkoncie wypłaca bezpośrednio tym uprawnionym w takiej formie, w jakiej następuje wypłata w otwartym funduszu emerytalnym.
9. Osobie, której Zakład założył subkonto na podstawie ust. 2, jest dokonywana jednorazowa wypłata kwoty składek

zewidencjonowanych na subkoncie, w przypadku gdy otwarty fundusz emerytalny dokonał tej osobie jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, na podstawie art. 129a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ...).

10. Otwarty fundusz emerytalny jest obowiązany zawiadomić Zakład o dokonaniu jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, o której mowa w ust. 9, w terminie 14 dni od dnia dokonania tej wypłaty. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.
11. Zakład dokonuje jednorazowej wypłaty kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie w terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 10.
12. Przepisy ust. 1 – 11 stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między osobą, dla której Zakład prowadzi subkonto, a jej małżonkiem.

Art. 40f. 1. W przypadku śmierci emeryta pobierającego dożywotnią emeryturę kapitałową, jeżeli śmierć nastąpiła w ciągu 3 lat od miesiąca, w którym po raz pierwszy wypłacono tę emeryturę, osoby, na rzecz których nastąpiła wypłata gwarantowana, o której mowa w art. 20 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, mają prawo do udziału w kwocie zwaloryzowanych składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie emeryta, zwanych dalej „środkami gwarantowanymi”, proporcjonalnie do ich udziału w wypłacie gwarantowanej.

2. Środki gwarantowane są ustalane jako różnica między kwotą zwaloryzowanych składek i odsetek za zwłokę zewidencjonowanych na subkoncie emeryta a iloczynem liczby pełnych miesięcy, jakie upłynęły od początku miesiąca, w którym po raz pierwszy wypłacono dożywotnią emeryturę kapitałową, do końca miesiąca, w którym

nastąpiła śmierć emeryta, oraz trzydziestej siódmej części kwoty składek zewidencjonowanych na tym subkoncie.

3. W terminie 14 dni od dnia dokonania wypłaty gwarantowanej, o której mowa w ust. 1, fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych jest obowiązany zawiadomić Zakład o osobach, na rzecz których nastąpiła wypłata gwarantowana, oraz o ich udziale w tej wypłacie.

4. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, stosuje się art. 40e ust. 6.

5. W terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, Zakład wypłaca część środków gwarantowanych bezpośrednio osobom uprawnionym.”;

7) w art. 50 w ust. 1a:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a, składek i odsetek za zwłokę ogółem, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku;”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) składek na ubezpieczenie emerytalne, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a:

a) należnych – w przypadku ubezpieczonych niebędących płatnikami składek,

b) wpłaconych – w przypadku ubezpieczonych będących płatnikami składek oraz osób współpracujących z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność

– za okres ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, w wysokości nominalnej w podziale na miesiące;”;

c) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) składek należnych i wpłaconych zewidencjonowanych na subkoncie, o których mowa w art. 40a ust. 4.”;

8) w art. 54 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty, ustalone

ze składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a.”;

9) w art. 55 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) emerytalny, z którego są finansowane wypłaty emerytur i wydatki, o których mowa w art. 54 pkt 9 i 10;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) konto ubezpieczonego – konto ubezpieczonego, na którym ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾), prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „Zakładem”;”;

2) w art. 115 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Prezes Zakładu może wyznaczyć do załatwienia określonych czynności w sprawach świadczeń inne jednostki organizacyjne Zakładu niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej.”;

3) w art. 117 uchyla się ust. 5;

4) w art. 120 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Organ rentowy przyznaje zainteresowanemu świadczenia, o których mowa w ust. 1, również wtedy, gdy składki należne za okres, z którego ustalono podstawę obliczenia emerytury określonej w art. 26, zostały zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w terminie uniemożliwiającym ich uwzględnienie w podstawie obliczenia świadczenia w dniu wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia i ustalenia jego wysokości.”;

5) uchyla się art. 123;

6) po art. 128 dodaje się art. 128a w brzmieniu:

„Art. 128a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres obowiązków informacyjnych organów rentowych,
- 2) warunki i tryb wszczęcia postępowania w sprawach świadczeń,
- 3) sposób ustalania daty zgłoszenia wniosku o świadczenie lub o ustalenie jego wysokości, jeżeli wniosek nie został złożony w organie rentowym,
- 4) rodzaje dowodów uzasadniających prawo do świadczeń lub ich wysokość, w przypadku gdy konto ubezpieczonego nie zawiera tych danych,
- 5) zakres danych, które mogą być udowodnione w drodze zeznań świadków lub oświadczeń ubezpieczonych wraz ze wskazaniem formy tych zeznań lub oświadczeń,
- 6) sposób obliczania świadczeń i okresów uwzględnianych przy ustalaniu świadczeń,
- 7) elementy, jakie powinna zawierać decyzja organu rentowego oraz jej uzasadnienie, a także zakres informacji, które powinny być zawarte w pouczeniu do tej decyzji,
- 8) formę prowadzenia akt sprawy i ich przechowywania oraz okres przechowywania akt sprawy prowadzonych w formie elektronicznej,
- 9) tryb postępowania oraz rodzaje dowodów niezbędnych do przyznania przez Prezesa Zakładu świadczeń w drodze wyjątku
– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego i terminowego ustalania prawa i wysokości świadczeń przewidzianych w ustawie.”;

7) po art. 136 dodaje się art. 136a i 136b w brzmieniu:

„Art. 136a. 1. Kwotę emerytury lub renty przysługującej za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje.

2. W razie śmierci emeryta lub rencisty wstrzymanie wypłaty świadczenia następuje od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarł emeryt lub rencista.

Art. 136b. 1. Jeżeli z akt sprawy wynika konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty opiekuna prawnego, do czasu jego ustanowienia świadczenia mogą być wypłacane osobie sprawującej faktyczną

opiekę nad emerytem lub rencistą, po uprzednim pouczeniu o konieczności poinformowania organu rentowego o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia albo wstrzymanie wypłaty świadczenia w całości lub w części oraz o obowiązku zwrotu świadczenia przez tę osobę, w przypadku gdy zostało pobrane nienależnie.

2. Świadczenie jest wypłacane osobie sprawującej faktyczną opiekę nad emerytem lub rencistą na podstawie oświadczenia o sprawowaniu tej opieki, potwierdzonego przez organ, który z racji wykonywanych zadań posiada informacje dotyczące sprawowania tej opieki.”;

8) uchyla się art. 137.

Art. 9. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) powszechne towarzystwa emerytalne w wysokości stanowiącej iloczyn średniej rocznej wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez dane powszechne towarzystwo emerytalne i stawki nieprzekraczającej 0,016 %; średnią roczną wartość aktywów otwartego funduszu emerytalnego wylicza się na podstawie wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego.”;

2) w art. 22 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) powszechne towarzystwa emerytalne w wysokości stanowiącej iloczyn średniej rocznej wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez dane powszechne towarzystwo emerytalne i stawki nieprzekraczającej 0,0015 %; średnią roczną wartość aktywów otwartego funduszu emerytalnego wylicza się na podstawie wartości aktywów otwartego funduszu emerytalnego ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858) w art. 3 w ust. 8 uchyla się pkt 1.

Art. 11. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 15 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 12 – 14, art. 61, art. 78 – 81, art. 88, art. 89, art. 93, art. 94, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1 – 5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133 – 135, art. 136a i art. 138 – 144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;”.

Art. 12. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady gromadzenia oszczędności na indywidualnych kontach emerytalnych, zwanych dalej „IKE”, oraz na indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, zwanych dalej „IKZE”, oraz dokonywania wpłat, wypłat transferowych, wypłat, częściowego zwrotu i zwrotu środków zgromadzonych na tych kontach.”;

3) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) IKE – wyodrębniony zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego, wyodrębniony rachunek papierów wartościowych lub inny rachunek, na którym zapisywane są instrumenty finansowe niebędące papierami wartościowymi oraz rachunek pieniężny służący do obsługi takich rachunków w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, lub wyodrębniony

rachunek w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym, wyodrębniony rachunek bankowy w banku, wyodrębniony rachunek IKE w dobrowolnym funduszu emerytalnym, prowadzone na zasadach określonych ustawą, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych rachunków i rejestrów;”

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) IKZE – wyodrębniony zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego, wyodrębniony rachunek papierów wartościowych lub inny rachunek, na którym zapisywane są instrumenty finansowe niebędące papierami wartościowymi oraz rachunek pieniężny służący do obsługi takich rachunków w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, lub wyodrębniony rachunek w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym, wyodrębniony rachunek bankowy w banku, wyodrębniony rachunek IKZE w dobrowolnym funduszu emerytalnym, prowadzone na zasadach określonych ustawą, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych rachunków i rejestrów;”

c) pkt 2 – 5 otrzymują brzmienie:

„2) gromadzenie oszczędności – dokonywanie wpłat, wypłat transferowych oraz przyjmowanie wypłat transferowych, a także inwestowanie środków znajdujących się na IKE lub IKZE;

3) oszczędzający – osobę fizyczną, która gromadzi środki na IKE lub IKZE;

4) wpłata – wpłatę środków pieniężnych dokonywaną przez oszczędzającego na IKE lub IKZE lub przekazanie pożytków z papierów wartościowych zgromadzonych na IKE lub IKZE oszczędzającego;

5) środki – środki pieniężne, jednostki ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, jednostki rozrachunkowe dobrowolnego funduszu emerytalnego, papiery wartościowe oraz niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c i d ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384), zapisane na IKE lub IKZE;”

d) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

- „9a) dobrowolny fundusz emerytalny – dobrowolny fundusz emerytalny utworzony przez powszechne towarzystwo emerytalne, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ...);”
- e) pkt 10 otrzymuje brzmienie:
- „10) instytucja finansowa – fundusz inwestycyjny, podmiot prowadzący działalność maklerską, zakład ubezpieczeń, bank, dobrowolny fundusz emerytalny, prowadzące IKE lub IKZE;”
- f) pkt 12 – 15 otrzymują brzmienie:
- „12) osoby uprawnione – osoby wskazane przez oszczędzającego w umowie o IKE lub IKZE, które otrzymają środki z IKE lub IKZE w przypadku jego śmierci, osoby, o których mowa w art. 832 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.¹¹⁾), oraz spadkobierców oszczędzającego;
- 13) wypłata – wypłatę jednorazową albo wypłatę w ratach środków zgromadzonych na IKE lub IKZE dokonywaną na rzecz:
- a) oszczędzającego, po spełnieniu warunków określonych w art. 34 ust. 1 pkt 1 lub art. 34a ust. 1 pkt 1, albo
- b) osób uprawnionych, w przypadku śmierci oszczędzającego;
- 14) wypłata transferowa – wypłata polegająca na:
- a) przeniesieniu środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKE do innej instytucji finansowej prowadzącej IKE,
- b) przeniesieniu środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKZE do innej instytucji finansowej prowadzącej IKZE,
- c) przeniesieniu środków zgromadzonych na IKE z IKE zmarłego na IKE osoby uprawnionej lub do programu emerytalnego, do którego uprawniony przystąpił,
- d) przeniesieniu środków zgromadzonych na IKZE z IKZE zmarłego na IKZE osoby uprawnionej,
- e) jednoczesnym odkupieniu jednostek uczestnictwa w jednym funduszu inwestycyjnym i nabyciu jednostek uczestnictwa w innym funduszu

inwestycyjnym zarządzanym przez to samo towarzystwo za środki pieniężne uzyskane z odkupienia jednostek uczestnictwa (konwersja), pod warunkiem że jednostki odkupywane, jak i nabywane są rejestrowane na IKE albo IKZE oszczędzającego,

f) przeniesieniu środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKE do programu emerytalnego, do którego przystąpił oszczędzający, lub przeniesieniu środków z programu emerytalnego na IKE, w przypadkach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych;

15) zwrot – wycofanie całości środków zgromadzonych na IKE lub IKZE, jeżeli nie zachodzą przesłanki do wypłaty bądź wypłaty transferowej;”;

4) użyty w art. 3, w art. 5, w art. 8, w art. 9, w art. 11, w art. 12, w art. 14 w ust. 1 w pkt 3 i w ust. 5 i 6, w art. 15 w ust. 1, w art. 17, w tytule rozdziału 2, w art. 19 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 20, w art. 21 w ust. 1, w ust. 2 w pkt 4 i 5b i w ust. 3 – 5, w tytule rozdziału 3, w art. 24 – 26, w tytule rozdziału 4, w art. 27, w art. 28, w tytule rozdziału 5, w art. 29, w art. 31, w tytule rozdziału 6, w art. 32, w art. 33, w tytule rozdziału 7, w art. 37 w ust. 1, 2 i 10, w art. 38 oraz w art. 39 wyraz „IKE” zastępuje się wyrazami „IKE lub IKZE”;

5) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Oszczędzający na IKE ma prawo do zwolnienia podatkowego na zasadach i w trybie określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli na podstawie pisemnej umowy o prowadzenie IKE gromadzi oszczędności tylko na jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23.

2. Oszczędzający na IKZE ma prawo do odliczenia od dochodu wpłat na IKZE na zasadach i w trybie określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli na podstawie umowy o prowadzenie IKZE gromadzi oszczędności tylko na jednym IKZE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23.”;

6) w art. 7 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przed złożeniem oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, instytucja finansowa odbierająca takie oświadczenie jest obowiązana pouczyć oszczędzającego, że w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy podlega on odpowiedzialności przewidzianej w art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. –

Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹²⁾) oraz że w przypadku gromadzenia oszczędności na więcej niż jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23, opodatkowaniu, na zasadach i w trybie określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, podlegają dochody uzyskane z tytułu gromadzenia oszczędności na wszystkich IKE. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, oszczędzający potwierdza, że został pouczony o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”;

7) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Przed zawarciem umowy o prowadzenie IKZE osoba fizyczna składa oświadczenie, że:

- 1) nie gromadzi środków na IKZE w innej instytucji finansowej albo
- 2) gromadzi środki na IKZE w innej instytucji finansowej, podając równocześnie nazwę tej instytucji i potwierdzając, że dokona ona wypłaty transferowej.

2. Przed złożeniem oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, instytucja finansowa odbierająca takie oświadczenie jest obowiązana pouczyć oszczędzającego, że w przypadku podania nieprawdy lub zatajenia prawdy, podlega on odpowiedzialności przewidzianej w art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny. W oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, oszczędzający potwierdza, że został pouczony o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”;

8) w art. 8 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) z dobrowolnym funduszem emerytalnym, albo”;

9) w art. 9 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sposób postępowania instytucji finansowej w przypadku, gdy suma wpłat dokonanych przez oszczędzającego na IKE lub IKZE w danym roku kalendarzowym przekroczy maksymalną wysokość wpłat ustaloną zgodnie z art. 13 albo art. 13a;”;

10) w art. 10 ust. 1 – 3 otrzymują brzmienie:

„1. Instytucja finansowa przyjmująca oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, wydaje oszczędzającemu na IKE potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie IKE, zwane dalej „potwierdzeniem zawarcia umowy IKE”.

2. Instytucja finansowa wydaje oszczędzającemu potwierdzenie zawarcia umowy IKE także w przypadku zamiaru dokonania transferu środków zgromadzonych w programie emerytalnym na IKE oszczędzającego.
3. Potwierdzenie zawarcia umowy IKE powinno zawierać dane osobowe oszczędzającego oraz nazwę instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę, i numer rachunku, na który należy dokonać wypłaty transferowej.”;

11) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Instytucja finansowa przyjmująca oświadczenie, o którym mowa w art. 7a ust. 1 pkt 2, wydaje oszczędzającemu na IKZE potwierdzenie zawarcia umowy o prowadzenie IKZE, zwane dalej „potwierdzeniem zawarcia umowy IKZE”.

2. Potwierdzenie zawarcia umowy IKZE powinno zawierać dane osobowe oszczędzającego oraz nazwę instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę, i numer rachunku, na który należy dokonać wypłaty transferowej.

3. W przypadku dokonania wypłaty transferowej, oszczędzający może dokonywać wpłat dopiero po wpływie środków będących przedmiotem wypłaty transferowej z dotychczasowej instytucji prowadzącej IKZE, chyba że występuje sytuacja, o której mowa w art. 14 ust. 1, a oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKZE z inną instytucją finansową.”;

12) w art. 12 w ust. 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) statut dobrowolnego funduszu emerytalnego – w przypadku dobrowolnego funduszu emerytalnego;”;

13) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej równowartości 4 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, ustalonej dla oszczędzającego za rok poprzedni, nie więcej jednak niż 4 % kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ogłoszonej na podstawie art. 19 ust. 10 ustawy

z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾) na rok poprzedni.

2. W przypadku gdy kwota obliczona zgodnie z ust. 1 nie przekracza 4 % równowartości 12-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 września poprzedniego roku kalendarzowego, oszczędzający może dokonać w roku kalendarzowym wpłaty na IKZE do wysokości 4 % równowartości 12-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w poprzednim roku kalendarzowym.
3. W przypadku IKZE prowadzonego w ramach umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, dotyczy części składki ubezpieczeniowej stanowiącej wpłatę na IKZE.
4. Przepisów ust. 1 – 3 nie stosuje się do przyjmowanych wypłat transferowych.”;

14) w art. 14 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

- „3. W celu dokonania wypłaty transferowej oszczędzający, w terminie 45 dni od dnia otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do zawarcia umowy o prowadzenie IKE albo IKZE z inną instytucją finansową i do dostarczenia potwierdzenia zawarcia umowy lub w przypadku przystąpienia do programu emerytalnego, do dostarczenia potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego, odpowiednio instytucji dotychczas prowadzącej IKE oszczędzającego lub syndykowi.
4. W przypadku niedopełnienia któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 3, przez oszczędzającego, jeżeli nie spełnia on warunków do wypłaty, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 lub w art. 46 albo w art. 34a ust. 1 pkt 1, następuje zwrot środków przyznanych w postępowaniu likwidacyjnym, upadłościowym lub postępowaniu określającym sposób przeprowadzania wypłat środków gwarantowanych, o którym mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711 i Nr 144, poz. 1176 oraz z 2010 r. Nr 140, poz. 943 i Nr 257, poz. 1724) na podstawie przepisów właściwych dla danych instytucji finansowych prowadzących IKE lub

IKZE.”;

15) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. Nadzór nad prowadzeniem IKE oraz IKZE przez instytucje finansowe sprawuje organ nadzoru.”;

16) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Wyłącznie instytucje finansowe prowadzące IKE lub IKZE zgodnie z ustawą są uprawnione do określenia prowadzonej przez siebie działalności albo do używania w reklamie określenia „indywidualne konto emerytalne” lub „indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego” oraz skrótu „IKE” lub „IKZE”.”;

17) w art. 19 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) rachunku w dobrowolnym funduszu emerytalnym;”;

18) w art. 22:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Instytucja finansowa lub syndyk, dokonując wypłaty, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 34a ust. 1 pkt 1 lub art. 46, są obowiązani do sporządzenia i przekazania informacji o dokonaniu wypłaty jednorazowej albo o dokonaniu wypłaty pierwszej raty do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla oszczędzającego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, w terminie do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła wypłata.

2. Oszczędzający, przed dokonaniem wypłaty, jest obowiązany do poinformowania instytucji finansowej lub syndyka o właściwym dla podatku dochodowego od osób fizycznych oszczędzającego naczelniku urzędu skarbowego oraz – w przypadku gdy wypłata następuje na rzecz oszczędzającego na IKE – do przedstawienia decyzji organu rentowego o przyznaniu prawa do emerytury, jeżeli oszczędzający nie ukończył 60 roku życia.”,

b) w ust. 3:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) dane identyfikujące IKE lub IKZE;”;

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wysokości i daty wypłat transferowych przyjętych na IKE lub IKZE oszczędzającego oraz informacje o nazwie instytucji finansowej lub o danych zarządzającego i o danych pracodawcy prowadzącego program emerytalny, dokonujących tych wypłat;”;

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) kopię decyzji organu rentowego o przyznaniu uprawnień emerytalnych, jeżeli oszczędzający na IKE nie ukończył 60 roku życia;”;

19) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. W przypadku określonym w art. 8 ust. 1 pkt 1, oszczędzający może zawierać umowy o prowadzenie IKE lub IKZE z różnymi funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, z zastrzeżeniem, że łączna suma wpłat do funduszy w roku kalendarzowym nie przekroczy kwot, o których mowa w art. 13 lub art. 13a.”;

20) po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

IKE lub IKZE w dobrowolnym funduszu emerytalnym

Art. 33a. Do IKE lub IKZE w dobrowolnym funduszu emerytalnym mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.”;

21) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a. 1. Wypłata środków zgromadzonych na IKZE następuje wyłącznie:

- 1) na wniosek oszczędzającego, po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat oraz dokonywania wpłat na IKZE co najmniej w 5 latach kalendarzowych;
 - 2) w przypadku śmierci oszczędzającego – na wniosek osoby uprawnionej.
2. Wypłata może być, w zależności od wniosku oszczędzającego albo osoby uprawnionej, dokonywana jednorazowo albo w ratach.
3. W przypadku wypłaty w ratach, środki zgromadzone przez

oszczędzającego na IKZE są wypłacane przez instytucje finansowe prowadzące IKZE, zgodnie z regulacjami dotyczącymi działania tych instytucji.

4. Wypłata w ratach środków zgromadzonych przez oszczędzającego następuje przez co najmniej 10 lat. Jeżeli wpłaty na IKZE były dokonywane przez mniej niż 10 lat, wypłata w ratach może być rozłożona na okres równy okresowi, w jakim dokonywane były wpłaty.
5. Wypłata jednorazowa oraz pierwsza rata, w przypadku wypłaty w ratach, powinny być, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2, dokonane w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:
 - 1) złożenia przez oszczędzającego wniosku o dokonanie wypłaty,
 - 2) złożenia przez osobę uprawnioną, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wniosku o dokonanie wypłaty oraz przedłożenia:
 - a) aktu zgonu oszczędzającego i dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej albo
 - b) prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez oszczędzającego bądź prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców – chyba że oszczędzający albo osoby uprawnione zażądamy wypłaty w terminie późniejszym.
6. W przypadku gdy fundusz inwestycyjny zawiesił odkupywanie jednostek uczestnictwa, a zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 5, wypłata następuje w terminie do 14 dni od dnia wznowienia umarzania przez fundusz jednostek uczestnictwa.
7. Oszczędzający, który dokonał wypłaty jednorazowej albo wypłaty pierwszej raty, nie może ponownie rozpocząć gromadzenia oszczędności na IKZE.
8. Oszczędzający nie może dokonywać wpłat na IKZE, jeżeli została

dokonana wypłata pierwszej raty.”;

22) w art. 35:

a) w ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) instytucji finansowej prowadzącej IKE lub IKZE do innej instytucji finansowej, z którą oszczędzający zawarł umowę o prowadzenie IKE lub IKZE, albo”;

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) z IKE zmarłego oszczędzającego na IKE osoby uprawnionej albo do programu emerytalnego, do którego uprawniony przystąpił, albo”;

– dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) z IKZE zmarłego oszczędzającego na IKZE osoby uprawnionej.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji oszczędzającego albo osoby uprawnionej po uprzednim zawarciu umowy o prowadzenie IKE lub IKZE z inną instytucją finansową albo po przystąpieniu do programu emerytalnego i okazaniu instytucji dokonującej wypłaty transferowej odpowiednio potwierdzenia zawarcia umowy albo potwierdzenia przystąpienia do programu emerytalnego.”;

c) w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przedstawienia przez osoby uprawnione dokumentów wymienionych w art. 34 ust. 2 pkt 2 lub art. 34a ust. 5 pkt 2 oraz złożenia dyspozycji wypłaty transferowej”;

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Z chwilą przekazania środków, zgodnie z ust. 2, umowa o prowadzenie IKE lub IKZE zawarta z instytucją finansową dokonującą wypłaty transferowej ulega rozwiązaniu, z wyłączeniem przypadku, gdy oszczędzający dokonuje wypłaty transferowej części środków zgromadzonych na IKE lub IKZE pomiędzy funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez to samo towarzystwo.”;

23) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. 1. Przedmiotem wypłaty transferowej może być wyłącznie całość środków

zgromadzonych na IKE lub IKZE, z wyłączeniem przypadku, gdy oszczędzający dokonuje wypłaty transferowej pomiędzy funduszami inwestycyjnymi zarządzanymi przez to samo towarzystwo, oraz przypadków, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2.

2. Każda z osób uprawnionych do środków zgromadzonych:

- 1) na IKE zmarłego może dokonać wypłaty transferowej na swoje IKE lub do programu emerytalnego, do którego przystąpiła, wyłącznie całości przysługujących jej środków;
- 2) na IKZE zmarłego może dokonać wypłaty transferowej całości przysługujących jej środków wyłącznie na swoje IKZE.”;

24) w art. 40 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa do określenia prowadzonej działalności lub reklamy określeń „indywidualne konto emerytalne” lub „indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego” albo skrótów „IKE” lub „IKZE”, podlega grzywnie do 1.000.000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) instytucja finansowa prowadząca IKE – instytucję finansową prowadzącą IKE uczestnika w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.⁵⁾);”;

b) pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) IKE – indywidualne konto emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;”;

c) pkt 19 otrzymuje brzmienie:

„19) wypłata transferowa – przekazanie środków na warunkach określonych w ustawie do innego programu, na IKE uczestnika albo osoby uprawnionej

lub z IKE uczestnika albo osoby uprawnionej do programu w przypadkach i na warunkach, o których mowa w przepisach o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;”;

2) w art. 43:

a) w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) z IKE uczestnika na jego rachunek w programie na warunkach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wyplata transferowa, o której mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, jest dokonywana na podstawie dyspozycji uczestnika albo osoby uprawnionej po okazaniu pracodawcy potwierdzenia zawarcia umowy, o którym mowa w przepisach o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 252, z 2009 r. Nr 6, poz. 33 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 79) w art. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 78 – 81, art. 88 – 94, art. 98, art. 103 ust. 3, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 117 ust. 1 – 4, art. 118 ust. 1 – 5, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 124, art. 125a, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 2 i 3, art. 132, art. 133, art. 134 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 2 pkt 2 i 3, art. 135, art. 136b – 140, art. 141 ust. 1 – 3 i art. 142 – 144 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla emerytury;”.

Art. 15. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nadzór emerytalny, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ...), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach

emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.¹³⁾), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.⁵⁾), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. Nr 124, poz. 1153, z późn. zm.⁹⁾) oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507, z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ...);”;

2) w art. 6 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) określone w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawie z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych oraz ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych,”.

Art. 16. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.¹⁵⁾) w załączniku do ustawy w części I w kolumnie 2 uchyla się ust. 32.

Art. 17. W ustawie z dnia 23 stycznia 2008 r. o przenoszeniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 47, poz. 274) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) subkonto – prowadzone w ramach konta ubezpieczonego subkonto, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.³⁾);”;

2) w art. 7 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do składki będącej przenoszonym ze Wspólnot ekwiwalentem praw, o którym mowa w ust. 1 albo 3, nie stosuje się:

- 1) art. 19 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz
- 2) przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.⁸⁾) – dotyczących waloryzacji składek, w odniesieniu do okresów przypadających przed dniem przeniesienia ze Wspólnot ekwiwalentu praw.”;

3) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ekwiwalent praw przeniesiony ze Wspólnot do systemu ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, w części przekazanej do funduszu emerytalnego FUS niepodlegającej zewidencjonowaniu na subkoncie, powiększa kwotę składek stanowiących podstawę obliczenia emerytury określonej w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub traktuje się jako składkę na ubezpieczenie emerytalne niepodlegającą zewidencjonowaniu na subkoncie, natomiast okresy, o których mowa w tym przepisie, jako okresy ubezpieczenia, w rozumieniu przepisów wymienionej ustawy.”;

4) w art. 9 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zewidencjonowane na dzień przeniesienia ekwiwalentu praw na rachunek bankowy wskazany przez instytucję Wspólnot na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot kwoty:

- a) składek należnych na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie – w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot niebędącego płatnikiem składek,
- b) składek wpłaconych na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek, z wyłączeniem składek podlegających odprowadzeniu

do otwartego funduszu emerytalnego i zewidencjonowaniu na subkoncie – w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot będącego płatnikiem składek oraz osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność,

c) zwaloryzowanego kapitału początkowego,

d) zwaloryzowanej kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie

– będące podstawą obliczenia emerytury dla urzędnika Wspólnot, w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;”;

5) w art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przed przeniesieniem ekwiwalentu praw do emerytury z systemu ubezpieczeń społecznych do Wspólnot, w przypadku ubezpieczonego urzędnika Wspólnot niebędącego płatnikiem składek, Zakład ewidencjonuje na koncie ubezpieczonego urzędnika Wspólnot informację o:

1) zwaloryzowanej wysokości składek odprowadzanych do otwartego funduszu emerytalnego należnych za okres do końca miesiąca kalendarzowego poprzedzającego miesiąc dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw i nieprzekazanych do końca tego miesiąca do otwartego funduszu emerytalnego, oraz

2) zwaloryzowanej wysokości składek podlegających zewidencjonowaniu na subkoncie, należnych za okres do końca miesiąca kalendarzowego poprzedzającego miesiąc dokonania przeniesienia ekwiwalentu praw i nie zewidencjonowanych do końca tego miesiąca.”.

Art. 18. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507 oraz z 2010 r. Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1726) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rodzaje świadczeń pieniężnych wypłacanych ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanych dalej „emeryturami

kapitałowymi”;

2) w art. 6 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 100, art. 101, art. 103a, art. 114, art. 115, art. 116 ust. 1b, 1c, 1d i 2, art. 118, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 124, art. 128 – 130, art. 132, art. 133 – 144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

3) w art. 7:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanym dalej „subkontem”, przysługuje emerytura kapitałowa w postaci.”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Emerytura kapitałowa w części pochodzącej ze środków:

1) zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – jest finansowana z tych środków;

2) zewidencjonowanych na subkoncie – jest finansowana z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

4) w art. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) suma środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie, ustalona na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego zostanie przyznana emerytura, jest równa lub wyższa od dwudziestokrotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego.”;

5) w art. 9:

a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w przypadku wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym oraz środków zewidencjonowanych na subkoncie.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku wyczerpania jedynie środków:

1) zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym – okresowa emerytura kapitałowa jest wypłacana w części obliczonej ze

środków zewidencjonowanych na subkoncie;

2) zewidencjonowanych na subkoncie – okresowa emerytura kapitałowa jest wypłacana w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.”;

6) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kwota hipotetycznej emerytury kapitałowej stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia sumy środków zewidencjonowanych na subkoncie oraz składki przez średnie dalsze trwanie życia, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

7) w art. 11 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. W przypadku gdy członek otwartego funduszu emerytalnego nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 8 pkt 2 albo art. 10 ust. 1 pkt 2:

1) otwarty fundusz emerytalny przekazuje środki zgromadzone na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego do funduszu emerytalnego;

2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych ewidencjonuje na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych:

a) środki, o których mowa w pkt 1,

b) środki zewidencjonowane na subkoncie.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są ewidencjonowane na koncie ubezpieczonego jako składka na ubezpieczenie emerytalne, na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury, nie wcześniej jednak niż na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego zostanie przyznana emerytura.”;

8) w art. 14 ust. 4 – 6 otrzymują brzmienie:

„4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie informacji, o której mowa w ust. 2, oraz informacji o kwocie środków zewidencjonowanych na subkoncie ustala prawo do okresowej emerytury kapitałowej i jej wysokość, jeżeli został spełniony warunek, o którym mowa w art. 8 pkt 2.

5. W przypadku ustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej i jej wysokości Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje otwarty fundusz emerytalny o ustalonej wysokości okresowej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze

środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.

6. Otwarty fundusz emerytalny co miesiąc przekazuje na wskazany odrębny rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środki na wypłatę okresowej emerytury kapitałowej, o których mowa w ust. 5.”;

9) w art. 16:

a) w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) wysokości okresowej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych;”;

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zawiadamiania przez otwarty fundusz emerytalny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:

a) kwocie środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego,

b) wyczerpaniu się środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego,

c) kwocie środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego niższej od wysokości okresowej emerytury kapitałowej wypłacanej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym;”;

10) w art. 17 ust. 14 i 15 otrzymują brzmienie:

„14. W przypadku ustalenia prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej i jej wysokości Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje składkę do wybranego funduszu dożywotnich emerytur kapitałowych oraz informuje ten fundusz o ustalonej wysokości dożywotniej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.

15. Fundusz dożywotnich emerytur kapitałowych co miesiąc przekazuje na wskazany odrębny rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środki na wypłatę dożywotniej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.”;

11) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi suma:

1) ilorazu podanej przez otwarty fundusz emerytalny kwoty środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego

na dzień, o którym mowa w art. 8 pkt 2, i średniego dalszego trwania życia, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz

2) ilorazu kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie ustalonych na dzień, o którym mowa w art. 8 pkt 2, i średniego dalszego trwania życia, o którym mowa w pkt 1.”;

12) w art. 25 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych niezwłocznie informuje otwarty fundusz emerytalny o zmienionej wysokości okresowej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym.”;

13) w art. 26 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Waloryzacji podlegają odpowiednio części okresowej emerytury kapitałowej, o których mowa w art. 24.”;

14) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Wysokość dożywotniej emerytury kapitałowej stanowi suma, zaokrąglonych w górę do pełnych złotych, iloczynów zawartej w ofercie dożywotniej emerytury kapitałowej, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o ustalenie prawa do dożywotniej emerytury kapitałowej, miesięcznej stawki dożywotniej emerytury kapitałowej, właściwej dla wieku emeryta oraz:

- 1) wskaźnika wyliczonego jako wysokość środków zewidencjonowanych na subkoncie podzielonej przez tysiąc;
- 2) wskaźnika wyliczonego jako wysokość składki podzielonej przez tysiąc.”;

15) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

„Art. 30a. W razie gdy środki zgromadzone na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym lub na subkoncie są niższe od kwoty okresowej emerytury kapitałowej w części obliczonej ze środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym lub ze środków zewidencjonowanych na subkoncie – okresową emeryturę kapitałową wypłaca się w kwocie nie wyższej niż kwota środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym lub na subkoncie – bez konieczności wydawania decyzji w sprawie wypłaty emerytury w niższej wysokości.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur określonych w art. 129, art. 130, art. 132 – 135, art. 136a ust. 2 i art. 136b ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”;

2) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W zakresie postępowania w sprawach emerytury pomostowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 114 i art. 116 – 128a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”.

Art. 20. W ustawie z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenie wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur określonych w art. 129, art. 130, art. 132 – 135 i art. 136b ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”;

2) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W zakresie postępowania w sprawach świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 114, art. 116 i art. 117 – 128a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.”.

Art. 21. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odprowadza do wybranego przez ubezpieczonego otwartego funduszu emerytalnego część składki na ubezpieczenie emerytalne, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 7, wynoszącą:

- 1) 2,3 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 2) 2,8 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- 3) 3,1 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od

dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.;

- 4) 3,3 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

Art. 22. W okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2016 r. na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ewidencjonuje część składki na ubezpieczenie emerytalne, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 7, wynoszącą:

- 1) 5,0 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 2) 4,5 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- 3) 4,2 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.;
- 4) 4,0 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne należnej za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

Art. 23. 1. Do dnia 31 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany zewidencjonować na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7, informacje o zwaloryzowanej wysokości składek i odsetek za zwłokę, za okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 30 listopada 2012 r.

2. W okresie przed zewidencjonowaniem informacji o zwaloryzowanej wysokości składek i odsetek za zwłokę, o którym mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany wyodrębnić składki i odsetki za zwłokę podlegające zewidencjonowaniu na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7, oraz dokonywać ich waloryzacji w razie ustalania prawa do okresowej emerytury kapitałowej oraz w razie podziału środków zewidencjonowanych na subkoncie, w przypadkach, o których mowa w art. 40e ustawy zmienianej w art. 7.

Art. 24. Ustawę stosuje się do składek należnych za okres od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 25. 1. Pierwsza roczna waloryzacja składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7, jest przeprowadzana poczynając od waloryzacji za 2012 r.

2. Pierwsza kwartalna waloryzacja składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7, jest przeprowadzana poczynając od waloryzacji za trzeci kwartał 2011 r.

3. Pierwszy wskaźnik waloryzacji, o którym mowa w art. 40c ust. 6 ustawy zmienianej w art. 7, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego jest obowiązany ogłosić w terminie do dnia 15 listopada 2011 r.

Art. 26. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany przesłać informację o stanie konta ubezpieczonego, o której mowa w art. 50 ustawy zmienianej w art. 7, łącznie za lata 2011 i 2012, w terminie do dnia 31 sierpnia 2013 r.

Art. 27. Osobie, której przed dniem wejścia w życie ustawy przyznano okresową emeryturę kapitałową, i która po tym dniu podlegała ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym – na jej wniosek ustala się ponownie wysokość okresowej emerytury kapitałowej, w tym ze środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy zmienianej w art. 7. Przepisy art. 25 ustawy zmienianej w art. 18 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy dotyczących podziału środków zgromadzonych na rachunku członka otwartego funduszu emerytalnego w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo śmierci ubezpieczonego stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29. 1. Do dnia 31 grudnia 2011 r. otwarte fundusze emerytalne dostosują swoje statuty do przepisów ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Otwarte fundusze emerytalne składają do Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o wydanie zezwolenia na zmianę statutu, o której mowa w ust. 1, nie później niż do dnia 31 października 2011 r.

3. Do czasu uzgodnienia trybu i formy przesyłania informacji, o której mowa w art. 191

ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, informacja jest przesyłana na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy.

4. Od dnia 1 maja 2011 r. powszechne towarzystwa emerytalne mogą podejmować czynności związane z uzyskaniem zezwolenia na utworzenie dobrowolnego funduszu emerytalnego.

5. Decyzje Komisji Nadzoru Finansowego w sprawach, o których mowa w ust. 4, nie mogą wejść w życie przed dniem 1 stycznia 2012 r.

Art. 30. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 14 ust. 3 i art. 22 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9 niniejszej ustawy zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 3 i art. 22 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9 niniejszej ustawy,
 - 2) art. 16 ustawy zmienianej w art. 18 niniejszej ustawy zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych na podstawie art. 16 ustawy zmienianej w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą
- nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 31. 1. W okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. oszczędzający może przenieść środki zgromadzone na indywidualnym koncie emerytalnym na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego. Wartość przeniesionych środków stanowi wpłatę na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego.

2. Wpłata na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego środków, o których mowa w ust. 1, może podlegać odliczeniu od dochodu na zasadach określonych w ustawie zmienianej w art. 3. Nadwyżka ponad przysługujący w roku podatkowym limit odliczenia podlega odliczeniu w latach następnych, do czasu zrównania wartości przeniesionych środków z sumą limitów w kolejnych latach.

3. W okresie dokonywania odliczeń od dochodu środków przeniesionych z indywidualnego konta emerytalnego na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego oszczędzającemu nie przysługuje prawo dokonywania wpłat na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego.

4. Do środków, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 30a ust. 1 pkt 10 ustawy zmienianej w art. 3.

Art. 32. 1. Rada Ministrów dokonuje przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego po wejściu w życie niniejszej ustawy i przedkłada Sejmowi informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian nie rzadziej niż co 3 lata.

2. Pierwszego przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego po wejściu w życie niniejszej ustawy i przedłożenia Sejmowi informacji o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian Rada Ministrów dokona nie później niż do dnia 31 grudnia 2013 r.

Art. 33. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2 pkt 1, art. 3 pkt 1, 2, pkt 3 lit. a – c, pkt 4, pkt 6 lit. a tiret drugie w zakresie art. 30a ust. 1 pkt 10 i lit. b, pkt 7 i 8, art. 4 pkt 1 – 10 i 12, pkt 13 lit. b i c, pkt 20, pkt 24, 25, pkt 27, pkt 28, pkt 30 – 33, pkt 34 lit. a, pkt 35 – 39, pkt 42 – 44 i pkt 46 – 48, art. 5, art. 6, art. 12, art. 13, art. 15 i art. 31, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

¹⁾Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 23 stycznia 2008 r. o przenoszeniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz ustawę z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

²⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 122, poz. 1322, z 2001 r. Nr 128, poz. 1403, z 2003 r. Nr 83, poz. 772 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 162, poz. 1691, z 2007 r. Nr 121, poz. 831, Nr 134, poz. 947 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 220, poz. 1431 oraz z 2010 r. Nr 125, poz. 842.

³⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690 oraz z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 254, poz. 1700.

⁴⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 57, poz. 352, Nr 75, poz. 473, Nr 105, poz. 655, Nr 149, poz. 996, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1442, Nr 226, poz. 1475 i Nr 226, poz. 1478.

⁵⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 220, poz. 1432, z 2009 r. Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 18, poz. 98.

⁶⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398,

z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 410, z 2008 r. Nr 209, poz. 1315 i 1317, z 2009 r. Nr 69, poz. 589 i Nr 143, poz. 1164 oraz z 2010 r. Nr 109, poz. 709 i Nr 257, poz. 1724.

- ⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671, z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 44, poz. 362, Nr 57, poz. 466, Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 213, poz. 1652 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 57, poz. 355, Nr 127, poz. 858, Nr 167, poz. 1131, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1306.
- ⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726.
- ⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 170, poz. 1651, z 2004 r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 48, poz. 447, Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204 i Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 557 i Nr 171, poz. 1206, z 2008 r. Nr 228, poz. 1507 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 341.
- ¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 120, poz. 1252, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 176, poz. 1241, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 229 i Nr 182, poz. 1228.
- ¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341 i Nr 79, poz. 662 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 222 i Nr 155, poz. 1037.
- ¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202 i Nr 48, poz. 245.
- ¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 220, poz. 1432 oraz z 2010 r. Nr 18, poz. 98.
- ¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 49, poz. 328, z 2008 r. Nr 209, poz. 1317, Nr 228, poz. 1507 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649 i Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. 126, poz. 853.
- ¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 124, poz. 859, Nr 127, poz. 880 i Nr 128, poz. 883, z 2008 r. Nr 44, poz. 262, Nr 63, poz. 394, Nr 182, poz. 1121, Nr 195, poz. 1198, Nr 216, poz. 1367 i Nr 220, poz. 1414, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 57, poz. 466 i Nr 72, poz. 619 oraz z 2010 r. Nr 8, poz. 51, Nr 81, poz. 531 i Nr 107, poz. 679.

UZASADNIENIE

Reforma emerytalna przeprowadzona w 1999 r. w dużej mierze uodparnia polski system zabezpieczenia społecznego na zagrożenia związane ze starzeniem się społeczeństwa. Spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej, to właśnie w Polsce do 2060 r. uda się w największym stopniu ograniczyć obciążenie pokolenia pracującego wypłatą emerytur¹⁾. Jednocześnie reforma zapewnia właściwe bodźce do utrzymywania aktywności zawodowej, a także dzięki funkcjonowaniu OFE pozwala na dywersyfikację ryzyka wypłaty świadczeń i zwiększenie ich oczekiwanej wysokości dzięki lokowaniu części składek emerytalnych na rynkach kapitałowych. Istotą reformy było jednak przejście z systemu zdefiniowanego świadczenia na system zdefiniowanej składki, co pozwoliło na powiązanie otrzymywanych przez ubezpieczonych świadczeń z sumą zgromadzonego kapitału w okresie aktywności zawodowej.

Po dekadzie jej funkcjonowania należy jednak zauważyć, iż kształt reformy wymaga racjonalnej korekty. Korekta ta powinna dotyczyć przede wszystkim kwestii związanych z narastaniem długu publicznego, które jest spowodowane koniecznością pokrywania niedoboru w FUS w wyniku przekazania części składki emerytalnej do OFE. Powoduje to wzrost potrzeb pożyczkowych i narastanie długu publicznego. Obniżanie potrzeb pożyczkowych jest ważne dla podtrzymania stabilności i wiarygodności sytuacji fiskalnej. Jest to kluczowe zadanie w kontekście zwiększania możliwości finansowania wydatków rozwojowych, koniecznych dla podjęcia wyzwań modernizacyjnych kraju.

Tylko w 2010 r. wysokość refundacji FUS składki przekazywanej do OFE wyniosła 22,5 mld zł (tj. 1,6 % PKB)²⁾, zaś od początku reformy emerytalnej w 1999 r. do 2010 r. bezpośredni koszt refundacji z budżetu państwa ubytku składki emerytalnej w FUS wskutek jej przekazania do OFE wyniósł ok. 162 mld zł³⁾, a więc ok. 11,5 % przewidywanego na 2010 r. PKB. Po uwzględnieniu kosztu finansowania koszt refundacji rośnie o kolejne 61,5 mld zł⁴⁾. Jednocześnie, dzięki inwestycjom OFE, wartość aktywów w nich

¹⁾ The 2009 Aging Report: Economic and budgetary projections for the EU-27 Member States (2008 – 2060), Luksemburg 2009, s. 296.

²⁾ Zgodnie z przewidywanym wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2011.

³⁾ Wliczono również konwersję zadłużenia FUS wobec OFE na obligacje w latach 2003 – 2007 w łącznej kwocie ok. 6 mld zł.

⁴⁾ Przy założeniu finansowania długu na rynku krajowym.

zgromadzonych wynosi obecnie 221,3 mld zł⁵⁾. Dotychczasowy trend wskazuje na to, iż problemy związane z przyrostem długu publicznego w związku z funkcjonowaniem kapitałowej części systemu emerytalnego będą w przyszłości narastać i stanowić istotne obciążenie dla sektora finansów publicznych. Dotychczasowe doświadczenie wskazuje ponadto, że co pewien czas (nie rzadziej niż co 3 lata) powinien się odbywać przegląd funkcjonowania systemu emerytalnego pod kątem jego efektywności.

Istotną kwestię stanowi fakt, iż średnio tylko ok. 30 % aktywów OFE inwestowanych jest w akcje (przy limicie 40 %). Pozostała część alokowana jest głównie w skarbowe papiery wartościowe. Powoduje to niekorzystną sytuację, w której Minister Finansów musi pożyczać środki na rynku w celu uzupełnienia niedoboru w FUS w wyniku przekazania części składki emerytalnej do OFE, aby następnie OFE mogły za nie zakupić kolejne serie rządowych obligacji. Powoduje to, że mimo rosnących potrzeb pożyczkowych, nadal gwarantem kapitału emerytalnego jest Skarb Państwa, co oznacza, że nie ujawniają się efekty funkcjonowania kapitałowej części systemu emerytalnego, związane przede wszystkim z dywersyfikacją ryzyka i osiąganiem wyższych stóp zwrotu dla emerytów dzięki inwestowaniu w papiery udziałowe.

Mając powyższe na uwadze, należy jednak podkreślić, iż nie można traktować otwartych funduszy emerytalnych jako jedyne źródła problemów sektora finansów publicznych. Źródłem deficytu sektora finansów publicznych są również wieloletnie zaniechania lub decyzje, których skutki okazały się dla finansów publicznych gorsze niż pierwotnie zakładano. Dotyczy to wszelkich wyłączeń z powszechnego systemu emerytalnego oraz radykalnego obniżenia składki rentowej. Łączny dodatni skutek fiskalny związany z innymi decyzjami w wymienionych obszarach mógłby sięgać w 2010 r. 30 mld zł (ponad 2 % PKB). Część istotnych z punktu widzenia finansów publicznych działań została już podjęta, w tym wprowadzenie emerytur pomostowych, które w perspektywie 2020 r. dadzą oszczędności rządu 21 mld zł rocznie w cenach stałych z 2010 r.

Równocześnie należy pamiętać, iż cały system zabezpieczenia społecznego miał w 2010 r. ok. 93 mld zł deficytu, w tym:

⁵⁾ Stan na koniec grudnia 2010 r., dane KNF.

- 1) deficyt FUS wyniósł ok. 44 mld zł, do czego należałoby doliczyć koszt refundacji składki przekazywanej do OFE (ok. 23 mld zł), łącznie ok. 67 mld zł,
- 2) koszt finansowania emerytur mundurowych wyniósł ok. 13 mld zł – choć z założenia jest to system zaopatrzeniowy i finansowany z budżetu,
- 3) deficyt KRUS (Funduszu Emerytalno-Rentowego) wynosi ok. 13 mld zł.

Wyżej opisane zagrożenia wynikające z narastania długu publicznego wymagają podjęcia działań obniżających koszty reformy emerytalnej. Celem tych działań jest taka modyfikacja obecnych rozwiązań, która zmniejszyłaby potrzeby pożyczkowe Skarbu Państwa, przy założeniu jak najmniejszej ingerencji w obecny model systemu emerytalnego oparty o dwie części, z istotną rolą części kapitałowej.

Proponowane zmiany

Podstawowym celem proponowanych zmian jest ograniczenie tempa przyrostu państwowego długu publicznego przez zmniejszenie kosztów wprowadzenia II filara kapitałowego przy jednoczesnym zachowaniu neutralności tego rozwiązania dla wysokości emerytur z obowiązkowej części systemu emerytalnego oraz stymulowanie wzrostu poziomu oszczędności emerytalnych, a tym samym i całkowitych stóp zastąpienia. Cele te będą realizowane przez przesunięcie części składki emerytalnej na nowo utworzone specjalne subkonto prowadzone przez ZUS (zachowujące integralność II filaru), zmiany limitów inwestycyjnych OFE (a na dalszym etapie także zmiany w polityce inwestycyjnej OFE) oraz wprowadzenie zachęt podatkowych do dodatkowego oszczędzania na emeryturę.

W celu osiągnięcia wyżej wymienionych założeń w przedkładanym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej,

ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 23 stycznia 2008 r. o przenoszeniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz ustawę z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

1. Zmniejszenie części składki przekazywanej do OFE

W ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych przewiduje się wprowadzenie podziału części składki na ubezpieczenie emerytalne przez wskazanie, iż część składki na ubezpieczenie emerytalne wydzielona na II filar będzie przekazywana do OFE (od 2017 r. – 3,5 %), a druga część ewidencjonowana na subkoncie prowadzonym w ZUS w ramach konta ubezpieczonego (od 2017 r. – 3,8 %). Zgodnie z przedkładanym projektem dojdzie do zmniejszenia części składki przekazywanej do OFE. Mimo to zostanie zachowana integralność II filara, do którego w dalszym ciągu będzie trafiać 7,3 % składki emerytalnej, zaś środki tam gromadzone podlegać będą dziedziczeniu na zasadach analogicznych jak obecnie. W ramach tej części składki 2,3 % będzie przekazywane w gotówce do OFE (w 2011 r.), zaś pozostała część będzie zapisywana na indywidualnym subconcie emerytalnym w ZUS. W kolejnych latach część składki emerytalnej przekazywanej do OFE będzie się kształtować zgodnie z wartościami przedstawionym w tabeli:

Harmonogram zmian proporcji przekazywania składki w ramach II filara

Rok	Część składki trafiającej na subkonto w ZUS (w % podstawy wymiaru)	Część składki przekazywanej do OFE w gotówce (w % podstawy wymiaru)
2011	5,0	2,3
2012	5,0	2,3
2013	4,5	2,8
2014	4,2	3,1
2015	4,0	3,3
2016	4,0	3,3
2017 i później	3,8	3,5

Docelowo 3,5 % składki emerytalnej będzie przekazywane do OFE, a więc blisko połowa obecnej wysokości składki. Założenie takiej ścieżki zmiany części składki kierowanej do OFE podyktowane jest troską o sytuację sektora finansów publicznych. W okresie zwiększonych zagrożeń, w latach 2011 i 2012, nastąpi najgłębsze obniżenie poziomu składki do OFE, do 2,3 % podstawy wymiaru składki. W kolejnych latach, wraz z zakładaną poprawą sytuacji finansów publicznych, część składki kierowana do OFE będzie podnoszona do docelowego poziomu 3,5 % podstawy wymiaru.

W związku z powyższym, w ramach konta ubezpieczonego prowadzonego w ZUS będzie prowadzone subkonto, na którym będą ewidencjonowane informacje o zwaloryzowanej wysokości wpłaconych składek wraz z wyegzekwowanymi od tych składek odsetkami za zwłokę.

Zewidencjonowanie składek na subkoncie będzie następowało niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 15 dni roboczych, licząc od otrzymania składki opłaconej przy użyciu dokumentów płatniczych, raportów miesięcznych i deklaracji. Środki te będą tworzyły składową wypłat emerytur. Stan subkonta będzie pomniejszany o kwoty wypłaconych okresowych emerytur kapitałowych, w części obliczonej od podstawy, którą stanowiły zwaloryzowane składki i odsetki za zwłokę zewidencjonowane na tym subconcie. Pomniejszenie będzie dokonywane na dzień wypłacenia tych emerytur. Na subconcie będą ewidencjonowane także informacje o wysokości należnych i wpłaconych składek, o których mowa w art. 22 ust. 3 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypełniać będzie wszelkie obowiązki informacyjne związane z zapewnieniem ubezpieczonym aktualnej wiedzy na temat stanu ich kont.

Środki gromadzone na subconcie w ZUS w ramach II filara będą waloryzowane (rocznie lub kwartalnie – dla tych, którzy nabyli uprawnienia w trakcie roku) według średniego nominalnego wzrostu PKB z ubiegłych 5 lat (z zastrzeżeniem nieujemności stopy waloryzacji). Termin waloryzacji składek na subconcie będzie zbieżny z terminem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego.

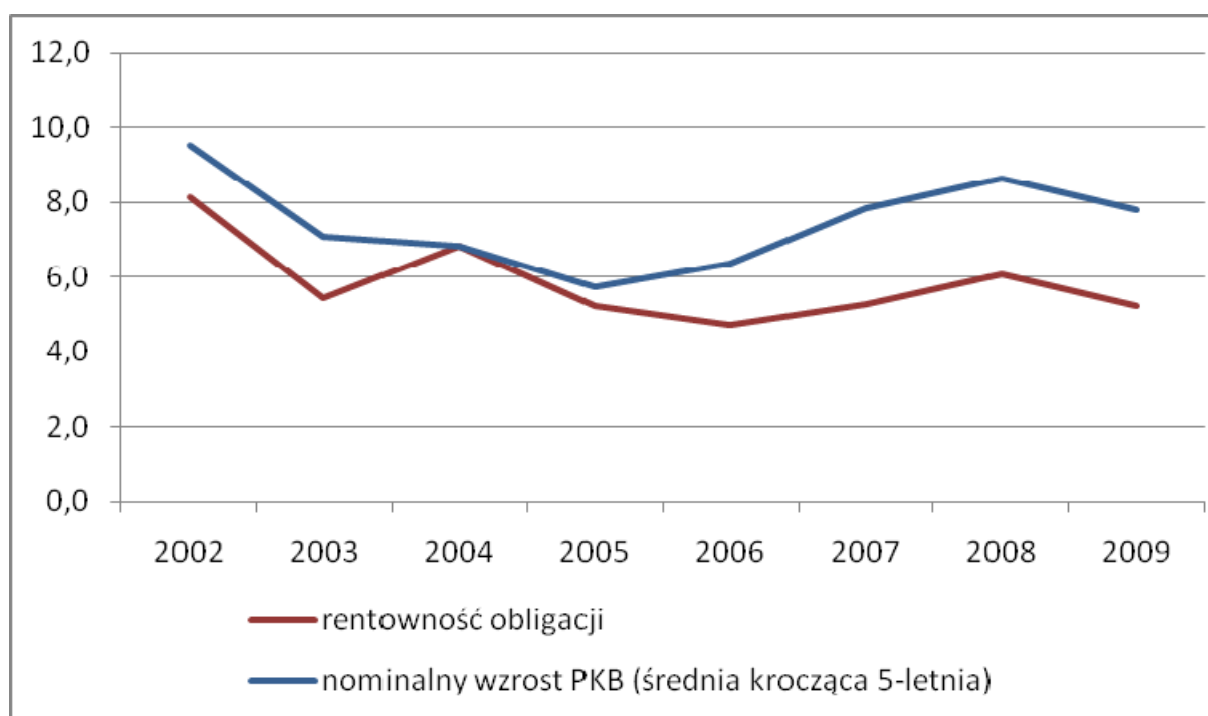
Ten sposób waloryzacji zapewni w długim terminie podobny zwrot ze środków gromadzonych na subconcie w ZUS do zwrotu z obligacyjnej części OFE. Można bowiem

oczekiwać, że długookresowo zwrot z obligacji i nominalne tempo wzrostu PKB będą do siebie zbliżone.

W krótkim terminie, w okresie konwergencji polskiej gospodarki do poziomu rozwiniętych gospodarek Unii Europejskiej, należy spodziewać się, że wzrost PKB znacznie przekroczy oprocentowanie obligacji. Na te procesy może także wpłynąć spadek ryzyka inwestycyjnego w Polsce po wprowadzeniu euro.

Przyjęcie wzrostu PKB jako wskaźnika waloryzacji części II filara prowadzonej przez ZUS może zatem pozwolić na osiągnięcie wyższych stóp zwrotu w porównaniu ze scenariuszem, w którym środki te inwestowane byłyby przez OFE w dłużne papiery wartościowe.

Poniższy wykres przedstawia średnią rentowność obligacji oraz średnią kroczącą (z ostatnich 5 lat) nominalnego wzrostu PKB w latach 2002 – 2009 (w %).

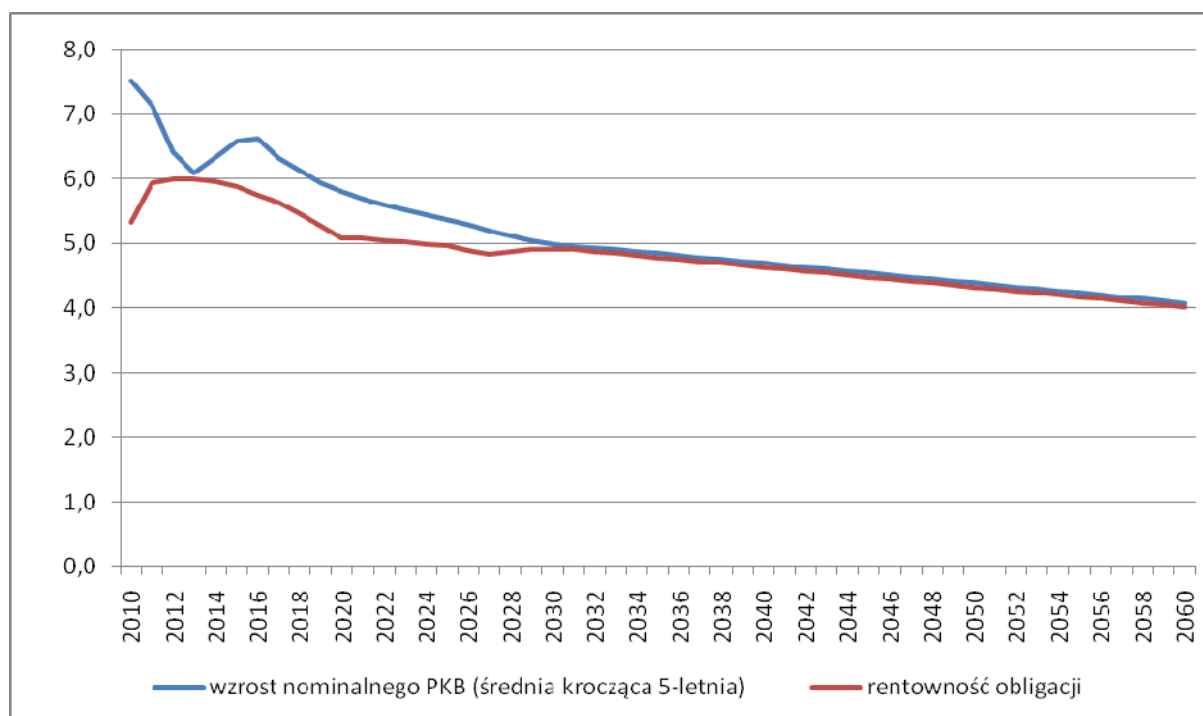

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS i MF.

Jak widać na wykresie, średnia krocząca z nominalnego wzrostu PKB była w ostatnich latach wyższa niż rentowność obligacji. Równocześnie w 2011 r. wskaźnik waloryzacji oparty o nominalny wzrost PKB wyniósłby ok. 7,5 %, podczas gdy oparty o rentowność obligacji 4,85 %⁶⁾.

⁶⁾ Średnia rentowność skarbowych papierów wartościowych na przetargach w 2010 r.

Równocześnie przewiduje się, że w latach 2010 – 2060 średnia krocząca (z ostatnich 5 lat) nominalnego wzrostu PKB będzie wyższa lub równa średniej rentowności obligacji (w %)⁷⁾.

Źródło: prognoza MF.

W celu zachowania integralności II filara, w nowelizacji ustawy o emeryturach kapitałowych proponuje się, aby do wyliczenia emerytury kapitałowej (okresowej emerytury kapitałowej i dożywotniej emerytury kapitałowej) były brane pod uwagę środki zgromadzone w otwartych funduszach emerytalnych oraz środki zewidencjonowane na subkoncie.

Emerytura kapitałowa w części pochodzącej ze środków:

- 1) zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – byłaby finansowana z tych środków,
- 2) zewidencjonowanych na subkoncie – byłaby finansowana z przychodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Należy podkreślić, że w dalszym ciągu całość obowiązkowego systemu emerytalnego objęta będzie państwową gwarancją emerytury minimalnej. W przypadku gdy ubezpieczony uzyska

⁷⁾ Przyjęto, że rentowność obligacji do 2020 r. będzie równa średniej arytmetycznej implikowanych stóp forward dla okresów 2-, 5- i 10-letnich. Od 2021 r. do 2030 r. stopy procentowe są średnią ważoną stóp rynkowych oraz nominalnego wzrostu PKB powiększonego o marżę między benchmarkiem 5-letnim a rocznym dla EUR z ostatnich 10 lat (odzwierciedlenie nachylenia krzywej dochodowości). Od 2031 r. przyjęto, że rentowność obligacji będzie się równała stopie wzrostu nominalnego PKB (szacunki i założenia MF).

prawo do świadczenia, a zgromadzony w I i II filarze kapitał nie pozwoliłby na wypłatę świadczenia w wysokości emerytury minimalnej, brakująca różnica będzie pokrywana ze środków budżetu państwa.

Konsekwencją zmian w podziale składki i wyodrębnienia subkonta prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest konieczność zmiany:

- w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- w ustawie o przenoszeniu praw emerytalnych urzędników Wspólnot Europejskich,
- w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym,
- w ustawie o podatku od spadków i darowizn,
- w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- w ustawie o emeryturach kapitałowych.

2. Limity inwestycyjne OFE

Z uwagi na projektowane obniżenie od momentu wejścia w życie ustawy w 2011 r. wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne przekazywanej do otwartych funduszy, zaproponowane zostanie stopniowe zwiększanie maksymalnej części aktywów otwartych funduszy, jaka będzie mogła być ulokowana w instrumentach udziałowych, tak aby został zwiększony udział akcji w całym II filarze systemu emerytalnego (uwzględniającym zarówno część zewidencjonowaną w ZUS, jak i OFE).

Aby pozostać w zgodzie z wymogami prawa, w art. 142 dodaje się ust. 5a, w którym określone zostają maksymalne limity aktywów otwartego funduszu emerytalnego w poszczególne kategorie lokat, przy czym zwiększony zostaje limit inwestycji w instrumenty finansowe określone w pkt. 3, tj. przede wszystkim akcje spółek giełdowych. Limit ten określony w ustawie będzie obecnie wynosić 90 % aktywów funduszu.

Proponuje się utrzymanie upoważnienia zawartego w art. 142 ust. 5 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, stanowiącego delegację ustawową dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, części aktywów otwartego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ustawy.

Jednocześnie w pierwszym etapie niezbędna będzie nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie określenia maksymalnej części aktywów

otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. Nr 32, poz. 276, z późn. zm.).

Planuje się zmianę powyższego rozporządzenia przez zapisanie w nim przepisu określającego stopniowe zwiększanie limitu lokat aktywów otwartych funduszy w akcje spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także w notowane na regulowanym rynku giełdowym prawa poboru, prawa do akcji, obligacje zamienne na akcje tych spółek oraz akcje narodowych funduszy inwestycyjnych, w kolejnych latach w następującej skali (druga kolumna):

Prognoza wielkości składek do całego II filara, aktywów OFE i na kontach osobistych II filara w ZUS oraz zaangażowania OFE w akcje, przy założeniu niepełnego (90 %) wykorzystania limitu (mld zł)

Rok	Limit na akcje	Udział akcji w portfelu OFE	Składka w II filarze	Wskaźnik składki do OFE	Wskaźnik składki do ZUS II filar	Aktywa OFE	Kapitały ZUS II filar	Akcje w II filarze	Popyt OFE na akcje	Popyt OFE na obligacje
2010	40,0%	36,5%	23,0	7,3%	-	221,3	-	80,7	-	-
2011	42,5%	38,7%	24,0	2,3%	5,0%	245,5	12,7	95,1	8,7	3,0
2012	45,0%	41,0%	25,7	2,3%	5,0%	267,8	31,4	109,8	8,0	0,2
2013	47,5%	43,3%	27,7	2,8%	4,5%	294,0	50,6	127,3	9,6	1,1
2014	50,0%	45,6%	29,8	3,1%	4,2%	323,9	70,6	147,6	11,2	1,4
2015	52,0%	47,4%	32,0	3,3%	4,0%	357,4	92,0	169,4	11,2	3,0
2016	54,0%	49,2%	34,4	3,3%	4,0%	394,0	115,5	193,9	12,3	2,8
2017	56,0%	51,0%	36,8	3,5%	3,8%	434,7	140,2	221,9	14,0	2,8
2018	58,0%	52,9%	39,3	3,5%	3,8%	478,7	166,9	253,1	15,2	2,2
2019	60,0%	54,7%	41,9	3,5%	3,8%	526,1	195,5	287,7	16,4	1,5
2020	62,0%	56,5%	44,6	3,5%	3,8%	577,1	225,9	326,1	17,6	0,7

Źródło: KNF.

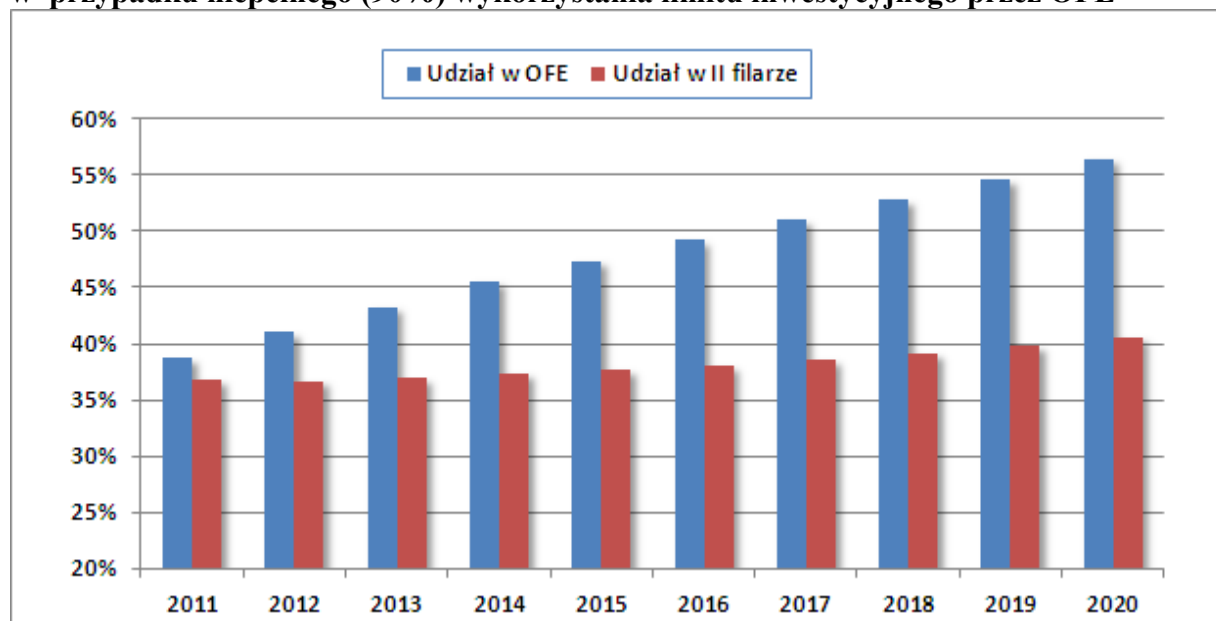
Do 2020 r. planowany limit zaangażowania OFE w akcje dojdzie do poziomu 62 %, co pozwoli nabyć taką wartość instrumentów udziałowych, które będą stanowiły ok. 45 % aktywów całego II filara⁸⁾. Biorąc pod uwagę możliwości inwestycyjne OFE i ich wpływ na stopy zastąpienia w kolejnych latach, należy rozważyć dalsze zwiększanie limitu lokat w powyższe instrumenty, aż do uzyskania limitu w wysokości ok. 90 %.

Zmiany limitu OFE na akcje pozwolą na takie samo zaangażowanie w instrumenty udziałowe i pozwolą na osiągnięcie stóp zwrotu z całego II filara na pewno nie niższych niż oczekiwane

⁸⁾ Przyjęto, że stopa zwrotu z akcji jest o 2,25 % wyższa od stopy zwrotu z instrumentów dłużnych.

stopy zwrotu przy składce trafiającej do OFE na poziomie 7,3 % podstawy wymiaru wraz z limitem OFE na akcje wynoszącym 40 %.

Udział akcji w aktywach OFE i całego II filara (OFE wraz z subfunduszem w ZUS) w przypadku niepełnego (90%) wykorzystania limitu inwestycyjnego przez OFE

Źródło: Opracowanie KNF.

3. Podział środków gromadzonych na subkoncie w ZUS w ramach II filara w razie ustania małżeństwa, małżeńskiej wspólności majątkowej oraz śmierci

Zachowanie integralności II filara oznacza, że składki zewidencjonowane na subkoncie w ZUS będą podlegały podziałowi w razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa, ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między ubezpieczonym a jego małżonkiem, a także w przypadku śmierci ubezpieczonego. Środki przypadające spadkobiercom będą wypłacane w gotówce oraz ewidencjonowane na ich subkontach na analogicznych zasadach, jak ma to obecnie miejsce w OFE.

W przypadku śmierci emeryta pobierającego dożywotnią emeryturę kapitałową osoby, na rzecz których nastąpiła wypłata gwarantowana, o której mowa w art. 20 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych, będą miały prawo do udziału w środkach zewidencjonowanych na subkoncie emeryta, proporcjonalnie do ich udziału w wypłacie gwarantowanej, przy czym środki te zostaną zaewidencjonowane na ich subkontach.

4. Promowanie dodatkowego ubezpieczenia

Funkcjonowanie systemu zdefiniowanej składki wraz z pogorszeniem sytuacji demograficznej w najbliższych dekadach prowadzi do zmniejszenia stopy zastąpienia, a więc relacji między emeryturą a ostatnim otrzymywanym wynagrodzeniem. Obniżenie stóp zastąpienia poprawi sytuację sektora finansów publicznych – dojdzie bowiem do zmniejszenia udziału wydatków emerytalnych w ogóle wydatków finansów publicznych. Należy również pamiętać, iż w dłuższej perspektywie, mimo obniżenia stóp zastąpienia, realna wysokość świadczeń emerytalnych mierzona według dzisiejszej siły nabywczej będzie wyższa. Mimo to proponuje się wprowadzenie zachęt podatkowych w celu promowania idei dobrowolnego oszczędzania na emeryturę, co stanowić będzie instytucjonalne wsparcie państwa dla indywidualnej zapobiegliwości obywateli. Dobrowolne oszczędzanie ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia dodatkowego dochodu po zakończeniu aktywności zawodowej oraz pomoże utrzymać ubezpieczonym po przejściu na emeryturę dotychczasową stopę życiową. Również z tego względu konieczne jest rozwinięcie i promowanie obecnie dostępnych form ubezpieczeń emerytalnych, takich jak Pracownicze Programy Emerytalne. Należy w tym miejscu podkreślić, że wprowadzenie nowych form oszczędzania na emeryturę nie oznacza rezygnacji z dotychczas funkcjonującego systemu IKE.

W związku z zaproponowanymi zmianami w przepisach ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych polegających na możliwości założenia dodatkowego indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego i przyjętym założeniu, że wpłaty na IKZE będą odliczane od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, zaistniała konieczność dokonania zmian w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.), zwanej dalej „PIT”.

W związku z powyższym zdefiniowano w ustawie PIT ustawę o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualne konta emerytalne, odwołując się do pojęć zawartych w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych. W tym celu wprowadzono odpowiednie zmiany w słowniczku, dodając pkt 27 – 29 (zmiany w art. 5a ustawy PIT).

Przepisy ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych dotyczące zasad funkcjonowania IKZE nie przewidują w okresie oszczędzania wypłaty środków zgromadzonych na tym koncie. W konsekwencji przyjęto, że opodatkowaniu będzie podlegał zwrot całkowity z IKZE, wypłata z tego konta po zakończeniu okresu oszczędzania oraz

wypłata środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKZE na rzecz osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego.

Wypłaty te stanowią będą przychody, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 ustawy PIT, tj. przychody z innych źródeł. Zmiany w tym zakresie polegały na uzupełnieniu katalogu przychodów z innych źródeł wymienionych w art. 20 ustawy PIT o zwrot całkowity z IKZE, wypłatę po zakończeniu okresu oszczędzania oraz wypłatę na rzecz osoby uprawnionej po śmierci oszczędzającego. Zwolniono natomiast z opodatkowania wypłaty transferowe środków zgromadzonych przez oszczędzającego między instytucjami prowadzącymi IKZE oraz wypłaty transferowe dokonane na IKZE osoby uprawnionej na wypadek śmierci oszczędzającego (dodanie w art. 21 w ust. ustawy PIT pkt 58b). Ustawa o indywidualnych kontach emerytalnych przewiduje w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. możliwość przeniesienia środków zgromadzonych przez oszczędzającego na IKE do IKZE. W konsekwencji, nie chcąc pogorszyć warunków przenoszącego oszczędności, proponuje się, aby kwota środków przekazana z IKE do IKZE była także zwolniona od podatku dochodowego. Środki przenoszone z IKE na IKZE będą stanowić wpłatę na IKZE. Wpłata ta będzie podlegać odliczeniu od dochodu na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Nadwyżka tej wpłaty ponad limit wpłat przypadający w danym roku podatkowym będzie podlegała odliczeniu w kolejnych latach. W okresie odliczeń od dochodu środków przeniesionych z IKE na IKZE, oszczędzającemu nie przysługuje prawo do wpłat na IKZE.

Kwota wypłaty po zakończeniu okresu oszczędzania będzie podlegała opodatkowaniu na takich samych zasadach, jak wypłaty z tytułu oszczędzania tylko na IKZE.

Możliwość zmniejszenia podstawy opodatkowania o kwotę wpłaconą w roku podatkowym na IKZE wynikać będzie z dodawanego pkt. 2b w art. 26 w ust. 1 w ustawie PIT. Przepis ten umożliwi odliczenie wpłat na IKZE w wysokości określonej w przepisach o indywidualnych kontach emerytalnych. Z uwagi na fakt, iż z odliczenia będą mogły skorzystać również osoby prowadzące działalność gospodarczą opodatkowaną jednolitą 19 % stawką podatku dochodowego konieczne jest dokonanie odpowiednich zmian w art. 30c ustawy PIT, które polegają na odwołaniu się do zmian zaproponowanych w art. 26 ustawy PIT. Należy dodać, iż ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne nie wymaga zmiany w tym zakresie. Ustawa ta bowiem w art. 11 dotyczącym

możliwości odliczeń od przychodu odwołuje się do „całego” art. 26 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Środki zgromadzone przez oszczędzającego po zakończeniu umowy mogą być zgodnie z przepisami regulującymi działanie IKZE wypłacone jednorazowo lub w ratach. Wypłata świadczenia następować będzie przez minimum 10 lat, chyba że okres oszczędzania w ramach IKZE był krótszy (jednak nie mniej niż 5 lat). W takim przypadku wypłata środków będzie mogła być pobierana przez okres równy okresowi oszczędzania. Opodatkowanie jednorazowej wypłaty sprzyja obniżeniu jej opłacalności, co jest zgodne z intencją ustawodawcy, aby gromadzone dodatkowo środki przeznaczone były na zakup świadczenia emerytalnego.

W przypadku wypłaty jednorazowej oszczędzający wykaże kwotę wypłaty z IKZE – na podstawie informacji otrzymanej z instytucji dokonującej wypłaty – w zeznaniu składanym za rok, w którym tę wypłatę otrzymał. Natomiast przy wypłacie w ratach podatek będzie pobierany w formie zaliczek przez płatnika (instytucję wypłacającą).

Realizacją tych założeń są zaproponowane zmiany w art. 35 ustawy PIT regulujące obowiązki sporządzenia rocznej informacji (w przypadku jednorazowej wypłaty) i obowiązki płatnika w odniesieniu do wypłat cyklicznych.

Pozostałe zmiany zawarte w projekcie mają charakter „techniczny”, polegający na zastąpieniu użytych w ustawie wyrazów „indywidualne konto emerytalne” (w różnych odmianach) zaproponowanym w słowniczku (art. 5a pkt 28 ustawy PIT) skrótem „IKE”.

W chwili obecnej w tzw. III filarze – dobrowolnym zabezpieczeniu emerytalnym – funkcjonują dwie formy oszczędzania – indywidualne konta emerytalne oraz pracownicze programy emerytalne.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.) prawo do wpłat na IKE przysługuje osobie, która ukończyła 16 lat. Osoba małoletnia może dokonywać wpłat na IKE tylko w roku kalendarzowym, w którym uzyskuje dochody z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę i w wysokości nieprzekraczającej tych dochodów.

Indywidualne konto emerytalne jest prowadzone na podstawie pisemnej umowy zawartej przez oszczędzającego z: funduszem inwestycyjnym bądź podmiotem prowadzącym

działalność maklerską bądź zakładem ubezpieczeń w formie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, bądź bankiem. Zachętą do dodatkowego oszczędzania na emeryturę na IKE jest zwolnienie z podatku od zysków kapitałowych. Zwolnienie podatkowe przysługujące osobie oszczędzającej na IKE ograniczone jest limitem kwotowym.

Poniższa tabela przedstawia limity wpłat na IKE oraz wartości średnich wpłat w latach 2006 – 2010.

Rok	Limit wpłat (zł)	Wartość średniej wpłaty (zł)
2006	3 521	2 199
2007	3 697	1 719
2008	4 055	1 561
2009	9 579	1 850
2010	9 579	1 971

Pomimo istnienia zachęty podatkowej w postaci zwolnienia z podatku od zysków kapitałowych, liczba osób oszczędzających dodatkowo na swoje zabezpieczenie emerytalne na IKE nie jest znaczna. Poniższa tabela przedstawia liczbę prowadzonych IKE w latach 2006 – 2010.

	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Zakłady ubezpieczeń	634 577	671 894	633 665	592 973	579 090
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	144 322	192 206	173 776	172 532	168 664
Podmioty prowadzące działalność maklerską	8 156	8 782	9 985	11 732	14 564
Banki	53 208	42 520	36 406	31 982	30 148
Razem	840 263	915 492	853 832	809 219	792 466

W związku z powyższym oraz niepełnym wykorzystaniem limitów wpłat, wartość środków zgromadzonych na IKE przedstawia się jak w poniższej tabeli (wartość aktywów w IKE w latach 2006 – 2010 (w tys. zł):

	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Zakłady ubezpieczeń	491 406	722 646	716 738	964 146	1 167 642
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	578 106	846 458	564 263	800 436	972 295
Podmioty prowadzące działalność maklerską	67 081	96 157	121 060	190 659	293 762
Banki	161 952	199 309	211 728	244 180	292 696
Razem	1 298 545	1 864 570	1 613 789	2 199 421	2 726 395

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.), pracodawca tworzy dla swoich pracowników program emerytalny, będący dobrowolną formę oszczędzania, umożliwiającą gromadzenie środków na przyszłą emeryturę. Do instytucji finansowej, wskazanej w zakładowej umowie emerytalnej, odprowadzane są środki z tytułu składki podstawowej, którą finansuje pracodawca oraz środki z tytułu składki dodatkowej wnoszonej dodatkowo dobrowolnie przez uczestników programu z własnych środków.

PPE mogą być prowadzone w jednej z czterech form:

- w formie pracowniczego funduszu emerytalnego,
- w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego,
- w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie pracowników z zakładem ubezpieczeń jako grupowe ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
- w formie zarządzania zagranicznego.

Poniższe zestawienia przedstawiają liczbę osób, które przystąpiły do pracowniczych programów emerytalnych oraz wartość środków zgromadzonych w PPE.

Liczba uczestników PPE w latach 2006 – 2009

	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
Umowa grupowego ubezpieczenia na życie pracowników z zakładem ubezpieczeń w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	119 169	133 895	130 221	133 989
Umowa o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego	101 597	118 168	135 573	141 199
Pracowniczy fundusz emerytalny	60 729	60 058	59 215	58 356
Razem PPE	281 495	312 121	325 009	333 544

Aktywa PPE w latach 2006 – 2009

	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
Umowa grupowego ubezpieczenia na życie pracowników z zakładem ubezpieczeń w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	803 840 178	1 202 930 767	999 683 841	1 435 157 744
Umowa o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszu inwestycyjnego	1 132 554 330	1 554 002 287	1 572 306 698	2 230 324 559
Pracowniczy fundusz emerytalny	856 766 909	1 049 503 001	1 035 745 265	1 332 753 982
Razem PPE	2 793 161 419	3 806 436 056	3 607 735 805	4 998 236 286

Powyżej przedstawione dane dotyczące zarówno liczby uczestników, jak i środków zgromadzonych w ramach III filara dobrowolnego zabezpieczenia emerytalnego pokazują, iż dotychczasowe rozwiązania i zachęty dotyczące gromadzenia dodatkowych środków na przyszłą emeryturę nie są wystarczająco efektywne.

Mając to na uwadze, uzasadnione jest wprowadzenie nowego rozwiązania, które jeszcze skuteczniej powinno zachęcić obecnie pracujących do dodatkowego, indywidualnego gromadzenia oszczędności, które pozwolą zachować osobom przechodzącym na emeryturę satysfakcjonujący dla nich poziom życia po uzyskaniu uprawnień emerytalnych.

Zmiany w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych

W ramach projektowanych zmian w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych proponuje się zmianę polegającą na wprowadzeniu możliwości gromadzenia oszczędności na IKE – obok ustanowionych w obowiązującej ustawie: wyodrębnionego zapisu w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego, wyodrębnionego rachunku w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, wyodrębnionego rachunku w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym, wyodrębnionego rachunku bankowego – również w wyodrębnionym dobrowolnym funduszu emerytalnym prowadzonym przez powszechne towarzystwo emerytalne (PTE).

Podstawowym założeniem projektowanych zmian jest możliwość zakładania przez oszczędzających indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego (IKZE) oraz przyjęcie, że wpłaty na IKZE będą odliczane od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Kwota wpłat na IKZE zostaje ustalona w wysokości 4 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne ustalonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (nie więcej niż 4 % kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie ustawy o systemie emerytalnym, tj. 30-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce).

Jednocześnie dla osób, których podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne jest niska, a osoby te chciałyby dokonywać większych wpłat na IKZE, zawarto rozwiązanie, iż w przypadku, gdy kwota nie przekracza 4 % równowartości 12-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, oszczędzający może dokonać w roku kalendarzowym wpłaty na

IKZE do wysokości 4 % równowartości 12-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w poprzednim roku kalendarzowym.

Projekt przewiduje, przez odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących IKE, że IKZE może być prowadzone przez zawarcie umowy z:

- 1) funduszem inwestycyjnym albo
- 2) podmiotem prowadzącym działalność maklerską o świadczenie usług polegających na wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych i prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego, albo
- 3) zakładem ubezpieczeń – ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, albo
- 4) bankiem o prowadzenie rachunku bankowego. Warto zaznaczyć, że z uwagi na długookresowy charakter lokowania środków w ramach IKZE, ta forma oszczędności emerytalnych będzie pozytywnie oddziaływać na stabilność systemu bankowego.

Dodatkowo wprowadzona została możliwość gromadzenia środków na IKZE przez zawarcie umowy z dobrowolnym funduszem emerytalnym prowadzonym przez powszechne towarzystwo emerytalne (PTE) i dokonywanie wpłat do tego dobrowolnego funduszu prowadzonego przez dane PTE. Oszczędzający będzie mógł zawrzeć umowę o prowadzenie IKZE w ramach dobrowolnego funduszu emerytalnego prowadzonego przez wybrane przez siebie PTE, zgodnie z przepisami ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Wpłaty na IKZE będą mogły dokonywać osoby fizyczne, które ukończyły 16 lat. Dla małoletnich oszczędzających na IKE zostało wprowadzone ograniczenie źródła dokonywania wpłat do przypadku osiągania dochodów z pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę. Ustawa wprowadza możliwość dokonywania wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKZE przez ich przeniesienie do innej instytucji finansowej prowadzącej IKZE oszczędzającego.

Wszystkie IKZE (tak jak ma to miejsce w przypadku IKE), jak również operacje dokonywane na tych kontach, będą specjalnie oznakowane przez instytucje je prowadzące. Odrębne oznakowanie IKZE ma przede wszystkim uniemożliwić zakładanie kilku IKZE przez tę samą osobę, jak również uniemożliwić dokonywanie wpłat na IKZE powyżej limitu określonego w ustawie.

Projekt przewiduje możliwość dokonania wypłaty środków zgromadzonych na IKZE na wniosek oszczędzającego po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat przy jednoczesnym dodatkowym obwarowaniu dotyczącym wymaganego okresu gromadzenia oszczędności na IKZE – dokonywaniu wpłat co najmniej w 5 latach kalendarzowych. Wprowadzenie minimalnego okresu dokonywania wpłat na IKZE ma służyć zachęceniu oszczędzających do gromadzenia oszczędności na przyszłą emeryturę w dłuższym terminie. Należy bowiem wskazać, że długookresowe gromadzenie oszczędności powinno zagwarantować akumulację środków, które pozwolą oszczędzającym na odpowiednie podwyższenie świadczeń emerytalnych.

Wypłata środków przed osiągnięciem 65 roku życia wiązać się będzie z objęciem pełnej sumy wypłaty podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Projekt określa, że w przypadku śmierci oszczędzającego wypłata środków zgromadzonych na IKZE następuje na wniosek osoby uprawnionej, czyli osoby wskazanej przez oszczędzającego w umowie o prowadzenie IKZE do otrzymania tych środków w przypadku jego śmierci.

Wypłata środków zgromadzonych na IKZE może być dokonana jednorazowo albo w ratach, w zależności od wniosku oszczędzającego albo osoby uprawnionej. W przypadku wypłaty w ratach środki zgromadzone przez oszczędzającego są wypłacane przez instytucje finansowe prowadzące IKZE, zgodnie z regulacjami dotyczącymi działania tych instytucji.

Zmiany w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych

W związku ze zmianami projektowanymi w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych dotyczącymi możliwości prowadzenia IKE oraz IKZE na podstawie umowy zawartej z dobrowolnym funduszem emerytalnym prowadzonym przez powszechne towarzystwo emerytalne (PTE), istnieje konieczność dokonania odpowiednich zmian w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Projekt wprowadza rozszerzenie zakresu przedmiotowego działalności PTE przez wprowadzenie normy, że PTE może prowadzić również indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (IKZE) na podstawie umowy zawartej z dobrowolnym funduszem emerytalnym prowadzonym przez dane PTE. Zapis taki wskazuje na możliwość prowadzenia IKE oraz IKZE przez PTE, bez określania obligatoryjności wykonywania takiej działalności. Zmiany w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych wprowadzają regulację stanowiącą,

iż oszczędzający może zawrzeć umowę o prowadzenie IKE oraz IKZE z dobrowolnym funduszem emerytalnym, prowadzonym przez wybrane przez siebie PTE, zgodnie z przepisami ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Projekt przewiduje, że wpłaty z tytułu zawarcia umowy o prowadzenie IKE oraz IKZE przez PTE, są dokonywane na wyodrębniony rachunek dobrowolnego funduszu emerytalnego prowadzonego przez dane PTE. Wyodrębniony rachunek dobrowolnego funduszu emerytalnego jest otwierany przez PTE z chwilą zawarcia umowy o prowadzenie IKZE. Wprowadzenie wyodrębnionego rachunku dobrowolnego funduszu emerytalnego ma służyć łatwej identyfikacji środków gromadzonych w ramach IKE oraz IKZE i ich oddzieleniu od środków zarządzanych przez dane PTE w otwartym funduszu emerytalnym. Wpłata do dobrowolnego funduszu emerytalnego prowadzonego przez PTE może być również dokonana w wyniku wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE albo IKZE, o której mowa w ustawie o indywidualnych kontach emerytalnych, a więc w wyniku ich przeniesienia z dotychczasowej instytucji finansowej prowadzącej IKE albo IKZE oszczędzającego. Wpłaty na IKE oraz IKZE oraz dokonane wypłaty transferowe są przeliczane na jednostki rozrachunkowe dobrowolnego funduszu emerytalnego, z którym została zawarta umowa o prowadzenie IKE albo IKZE.

Do środków wpłaconych do dobrowolnego funduszu emerytalnego w ramach IKE oraz IKZE będą miały zastosowanie odpowiednie regulacje ustawowe dotyczące zarówno przeliczania składek na jednostki rozrachunkowe.

Jednocześnie zaś, mając na uwadze dobrowolność gromadzenia środków w ramach IKE oraz IKZE, oszczędzający w dobrowolnym funduszu emerytalnym będzie uprawniony do dokonywania rozporządzeń środkami zgromadzonymi przez siebie w tym funduszu na wyodrębnionym rachunku IKE oraz IKZE, z jednoczesnym wskazaniem, że w przypadku śmierci oszczędzającego na IKE oraz IKZE zastosowane zostaną regulacje ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych.

Również w zakresie dotyczącym warunków nabycia przez oszczędzającego w dobrowolnym funduszu emerytalnym uprawnień do wypłaty środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku IKE oraz IKZE zastosowanie będą miały odpowiednie przepisy ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych.

Projekt zawiera nowe rozwiązania dotyczące zmiany przez ubezpieczonego dotychczasowego funduszu emerytalnego. Zgodnie z projektowanym art. 81 ust. 5a w przypadku przystąpienia do otwartego funduszu zawarcie umowy z tym funduszem następuje wyłącznie w trybie korespondencyjnym. Dodatkowo w zmienianym art. 84

proponuje się przeniesienie ciężaru obowiązku zawiadomienia dotychczasowego OFE – z ubezpieczonego na fundusz emerytalny, do którego ubezpieczony przystąpił. Proponuje się bowiem wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą jeżeli członek OFE przystępuje do innego OFE, fundusz ten jest obowiązany zawiadomić na piśmie dotychczasowy OFE o zawarciu umowy z tym członkiem.

Z powyższymi regulacjami powiązane są zmiany w zakresie działalności akwizycyjnej otwartych funduszy emerytalnych, polegające na zakazie prowadzenia tej działalności.

Zmiany w ustawie o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych

Proponowane zapisy mają na celu zmianę dotyczącą sposobu określania wysokości płaconych przez PTE kosztów nadzoru oraz kosztów na pokrycie działalności Rzecznika Ubezpieczonych. Zgodnie z projektowaną zmianą, koszty te mają natomiast stanowić iloczyn średniej rocznej wartości aktywów OFE zarządzanego przez dane PTE oraz określonej procentowo stawki, przy czym średnia roczna wartość aktywów OFE ma być wyliczana na podstawie wartości aktywów OFE ustalonej na ostatni dzień roboczy każdego miesiąca danego roku kalendarzowego. Przepis ustawy wskazywałby – tak jak ma to miejsce obecnie – górną granicę stawki, która zostałaby dookreślona przepisami aktów wykonawczych, na takim poziomie, który zachowałby obecny poziom wpłat ponoszonych przez PTE na rzecz kosztów nadzoru oraz kosztów na pokrycie działalności Rzecznika Ubezpieczonych.

Zmiany w ustawie o emeryturach i rentach

W celu dostosowania infrastruktury instytucjonalnej funkcjonowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do obecnych uwarunkowań prawnych oraz stanu stosunków społeczno-gospodarczych, wprowadza się zmiany w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które pozwolą na wydanie nowego rozporządzenia, które zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń, którego unormowania powinny zostać dostosowane do aktualnie obowiązującego porządku prawnego. Wydanie nowego rozporządzenia stanie się możliwe po dokonaniu nowelizacji wyżej wymienionej ustawy, przewidującej konstrukcję przepisu upoważniającego odpowiadającego zarówno Konstytucji RP, jak i zasadom techniki legislacyjnej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa:

- członkowie OFE, ubezpieczeni w FUS oraz oszczędzający na IKE,
- Otwarte Fundusze Emerytalne oraz zarządzające nimi Powszechnie Towarzystwa Emerytalne,
- instytucje finansowe oferujące indywidualne konta emerytalne,
- sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa, jednostki samorządu terytorialnego, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Rzecznik Ubezpieczonych, sądy powszechne,
- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.

2. Omówienie konsultacji społecznych

W ramach konsultacji społecznych projekt otrzymały następujące podmioty:

- 1) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 2) Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych,
- 3) PTE POLSAT S.A.,
- 4) PTE POCZTYLION-ARKA S.A.,
- 5) Business Centre Club,
- 6) Trójstronna Komisja ds. Społeczno-Gospodarczych,
- 7) Giełda Papierów Wartościowych,
- 8) Rzecznik Ubezpieczonych,
- 9) NSZZ „Solidarność 80”,
- 10) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 11) Forum Związków Zawodowych,
- 12) Pracodawcy RP,
- 13) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych,
- 14) Polskie Stowarzyszenie Inwestorów Kapitałowych,
- 15) Polska Izba Ubezpieczeń,
- 16) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 17) Krajowy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność 80”,

- 18) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Konfederacja,
- 19) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 20) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 21) Związek Banków Polskich,
- 22) W dniu 24 stycznia 2011 r. projekt został skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt był przedmiotem obrad podczas posiedzeń zespołów problemowych KWRiST oraz podczas posiedzenia plenarnego w dniu 23.02.2011 r. W załączeniu do projektu przekazuje się pismo Sekretarza Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w sprawie opinii KWRiST do projektu.

Uwagi do projektu wpłynęły od:

- 1) Związku Przedsiębiorstw i Pracodawców,
- 2) Krajowej Izby Gospodarczej,
- 3) Polskiej Rady Biznesu,
- 4) dr Marka Szczepańskiego – Katedra Nauk Ekonomicznych Politechniki Poznańskiej,
- 5) Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego,
- 6) Związku Banków Polskich,
- 7) Business Centre Club,
- 8) Stowarzyszenia Rynku Kapitałowego UNFE,
- 9) p. Arkadiusza Hruszowca,
- 10) Polskiej Izby Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych,
- 11) Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego POCZTYLION-ARKA,
- 12) Polskiej Izby Ubezpieczeń,
- 13) Giełdy Papierów Wartościowych,
- 14) Izby Domów Maklerskich,
- 15) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 16) Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych,
- 17) Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych,
- 18) PKPP Lewiatan,
- 19) Związku Rzemiosła Polskiego,
- 20) Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami,

- 21) Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- 22) Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego POLSAT S.A.,
- 23) Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.,
- 24) KK NSZZ „Solidarność”,
- 25) OPZZ Służb Państwowych i Społeczno-Zawodowych,
- 26) Forum Związków Zawodowych,
- 27) Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych,
- 28) Ruchu Wolność i Godność,
- 29) OPZZ.

Uwagi do projektu ustawy dotyczyły:

- a. Alternatywnych propozycji reformy systemu ubezpieczeń emerytalnych: warunkowego zmniejszenia składki przekazywanej do OFE na 2 lata oraz pakietu dodatkowych reform (ulga w podatku dochodowym dla oszczędności na emeryturę, ustawa zwiększająca efektywność OFE, przyspieszenie prywatyzacji, zintensyfikowanie negocjacji z KE w sprawie procedury liczenia długu, reforma emerytur pracowników służb mundurowych, sędziów, prokuratorów, górników, rolników, objęcie rolników podatkiem dochodowym i składkami zdrowotnymi, powiązanie wieku emerytalnego z długością trwania życia, reforma systemu rentowego, etc.). Wymienione propozycje zostały odrzucone, stanowią one bowiem bardzo szeroki pakiet – niemożliwy do szybkiej implementacji. Należy zauważyć, że podejmowane obecnie działania mają na celu relatywnie szybkie obniżenie potrzeb pożyczkowych Skarbu Państwa.
- b. Wprowadzenia prawa wyboru dla ubezpieczonych, czy chcą nadal oszczędzać w OFE oraz przywrócenia osobom urodzonym w latach 1949 – 1968 prawa do podjęcia decyzji, czy chcą należeć do OFE, a także możliwości deklarowania przez ubezpieczonych, jaki procent składki chcą inwestować w II filarze. Uwaga została odrzucona. Obecne brzmienie projektu nie narusza zasady praw nabytych zaś przedstawione propozycje mogłyby prowadzić do demontażu systemu emerytalnego w Polsce.
- c. Niekonstytucyjności nowego podziału składki emerytalnej zmniejszającego część przekazywaną do OFE ze względu na naruszenie zasady praw nabytych i zasady zaufania obywateli do państwa oraz prawa do zabezpieczenia społecznego. Uwaga ta

została odrzucona, po konsultacjach uznano, że zaproponowany kształt reformy nie narusza Konstytucji w tym zakresie.

- d. Kształtu prawnego indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego w kontekście wpływu projektu na sytuację III filaru, w tym kwestii zgodności z Konstytucją wymogu obligatoryjnego prowadzenia IKZE przez OFE, rozwiązań podatkowych, opłaty karnej, wieku uprawniającego do wypłaty środków z IKZE oraz możliwości wypłaty środków z IKZE przed osiągnięciem tego wieku. Uwagi te zostały co do zasady uwzględnione w nowej wersji przepisów przewidujących dobrowolność tworzenia IKZE przez uprawnione podmioty.
- e. Formuły wpłat i wypłat środków na i z IKZE oraz przepływów środków w ramach IKE i IKZE oraz między IKE a IKZE (definicje, warunki, terminy i limity wypłat środków, wypłaty transferowe, tryb zwrotu nadpłaty, forma wypłaty w ratach, opłaty za zmianę IKZE, opłaty od wypłat, etc.). Kwestie te zostały wyjaśnione w poprawionej wersji projektu.
- f. Partnerzy społeczni postulowali również wprowadzenie zmian w zakresie efektywności OFE, w tym wprowadzenia wielofunduszowości, uelastyczenia polityki lokacyjnej (także przez wprowadzenie nowych instrumentów inwestycyjnych dedykowanych dla OFE), zmian w sposobie naliczania opłat ponoszonych przez PTE od średniej rocznej wartości aktywów, polityki inwestycyjnej OFE, minimalnej wymaganej stopy zwrotu (benchmarku), poziomu alokacji aktywów OFE w określone grupy lokat, usunięcia wymogu, aby inwestycje OFE w akcje warunkowane były posiadaniem oceny ratingowej, rozszerzenia dopuszczalnych odchyłeń oraz gwarancji minimalnej stopy zwrotu, definicji minimalnej stopy zwrotu, zróżnicowania opłat pobieranych przez PTE oraz zmian efektywnościowych w PPE. Przedmiotem dyskusji i uwag była także optymalizacja poziomu składki do OFE zapewniająca skuteczne wprowadzenie zmian efektywnościowych. Wymienione uwagi zostały odrzucone, mogą one jednak być przedmiotem dalszych analiz.
- g. Powołania przy Trójstronnej Komisji komitetu monitorującego, z udziałem ekspertów delegowanych przez partnerów społecznych i rząd (komitet miałby oceniać stan systemu emerytalnego i opiniować propozycje niezbędnych korekt) oraz wprowadzenie do rad nadzorczych poszczególnych towarzystw emerytalnych przedstawicieli ubezpieczonych desygnowanych przez organizacje związkowe i przedstawicieli pracodawców. Jeżeli chodzi o komitet monitorujący, opracowana

została koncepcja Społecznej Rady Bezpieczeństwa Emerytalnego, organu opiniodawczo-doradczego przy KNF, jednak nie zyskała ona akceptacji.

- h. Charakteru prawnego subkonta w ZUS jako elementu integralności II filara oraz charakteru środków na tym subkoncie (w tym nieuwzględnienia analogicznych jak w OFE zasad dziedziczenia składki zapisywanej na subkoncie w ZUS zostały uwzględnione przez zmianę odpowiednich zapisów). Uwagi te zostały uwzględnione poprzez wprowadzenie w tym zakresie analogicznych zasad, jak w przypadku środków z OFE.
- i. Wysokości opłat dla ZUS w tym za prowadzenie subkonta (0,4 % wartości zaewidencjonowanych składek) oraz zmniejszenia opłaty na rzecz ZUS uiszczanej od składek przekazywanych do OFE. Uwagi te zostały odrzucone. Wzrost kosztów będzie istotnie niższy niż obecnie pobierane opłaty.
- j. Usunięcia w art. 191 ust. 1 ustawy o OFE, dotyczącym wysyłki informacji rocznej, zapisu o formie pisemnej i liście zwykłym i pozostawienia zapisu, że w razie sporu ciężar dowodu dostarczenia informacji, o której mowa w ust. 1, spoczywa na funduszu i związanych z tym wątpliwości, czy oznacza to konieczność wysłania listu za potwierdzeniem odbioru. Uwaga została uwzględniona przez odpowiednią zmianę przepisu.
- k. Uwagi w zakresie przedłużenia *vacatio legis* projektu. Uwagi zostały przyjęte.
- l. Uwagi do techniki legislacyjnej, w szczególności dotyczące odpowiedniego stosowania ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz inne uwagi redakcyjno-techniczne zaproponowane przez partnerów społecznych zostały uwzględnione w poprawionej wersji projektu.

Uwagi do uzasadnienia i OSR:

- a. Uwagi dotyczące założeń makroekonomicznych oraz wysokości świadczenia i stopy zastąpienia nie zostały uwzględnione. Należy zauważyć, że założenia wartości makroekonomicznych do ustawy budżetowej oraz wieloletnich planów finansowych państwa są generalnie spójne z założeniami przyjętymi w projekcie. Ponadto wątpliwości dotyczące założeń były przedmiotem dyskusji podczas posiedzenia zespołu problemowego Komisji Trójstronnej. Jeżeli chodzi o wysokość świadczenia i stopę zastąpienia, w wariantach przewidujących znaczny wzrost limitu inwestycji w akcje, najbardziej prawdopodobnym wynikiem jest wzrost oczekiwanej wysokości

przyszłych świadczeń – przeprowadzone symulacje zakładają dalszy stopniowy wzrost limitu akcji w portfelu po 2020 r.

- b. Uwagi dotyczące dodatkowych wyliczeń (np. kosztów prowadzenia subkont przez ZUS) zostały uwzględnione i odpowiednie zmiany zostały umieszczone w uzasadnieniu.

Działalność lobbingowa:

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ww. ustawy.

3. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Ograniczenie części składki emerytalnej przekazywanej do OFE doprowadzi do zmniejszenia potrzeb pożyczkowych oraz tempa narastania długu publicznego. Równocześnie wprowadzenie zachęt podatkowych do dodatkowego oszczędzania doprowadzi do mniejszych wpływów podatkowych sektora. Skutki finansowe tych zmian zostały przedstawione w tabeli poniżej (w mld zł; ceny bieżące).

	1. Poprawa salda funduszu emerytalnego ⁹⁾ po zmniejszeniu składki emerytalnej trafiającej do OFE	2. Koszty ulgi podatkowej w zależności od odsetka ubezpieczonych decydujących się na dodatkowe ubezpieczenie			3. Spadek netto potrzeb pożyczkowych na dany rok (wariant min. ¹⁰⁾ , tj. „1-2A”)	4. Spadek potrzeb pożyczkowych („1-2A”) z uwzględnieniem kosztu finansowania	
		A.100%	B.50%	C.10%		mld zł	% PKB
2011	9,4	0,0	0,0	0,0	9,4	9,7	0,7%
2012	18,3	0,0	0,0	0,0	18,3	19,2	1,2%
2013	18,3	3,5	1,8	0,4	14,8	16,7	1,0%
2014	18,5	3,8	1,9	0,4	14,7	17,6	1,0%
2015	18,8	4,1	2,1	0,4	14,7	18,5	1,0%
2016	19,9	4,4	2,2	0,4	15,5	20,2	1,0%
2017	19,8	4,6	2,3	0,5	15,2	20,9	1,0%
2018	20,8	4,8	2,4	0,5	16,0	22,6	1,0%
2019	21,7	5,1	2,6	0,5	16,6	24,1	1,0%
2020	22,6	5,3	2,7	0,5	17,3	25,8	1,0%

Źródło: DAS KPRM na podstawie szacunków MF.

⁹⁾ Różnica między wpływami składkowymi a wydatkami.

¹⁰⁾ Przy założeniu, że 100 % ubezpieczonych decyduje się na dodatkowe ubezpieczenie emerytalne.

Łączny spadek potrzeb pożyczkowych w latach 2011 – 2020 będzie wynosił ok. 195 mld zł, co stanowić będzie 7,6 % prognozowanego na 2020 r. PKB¹¹⁾.

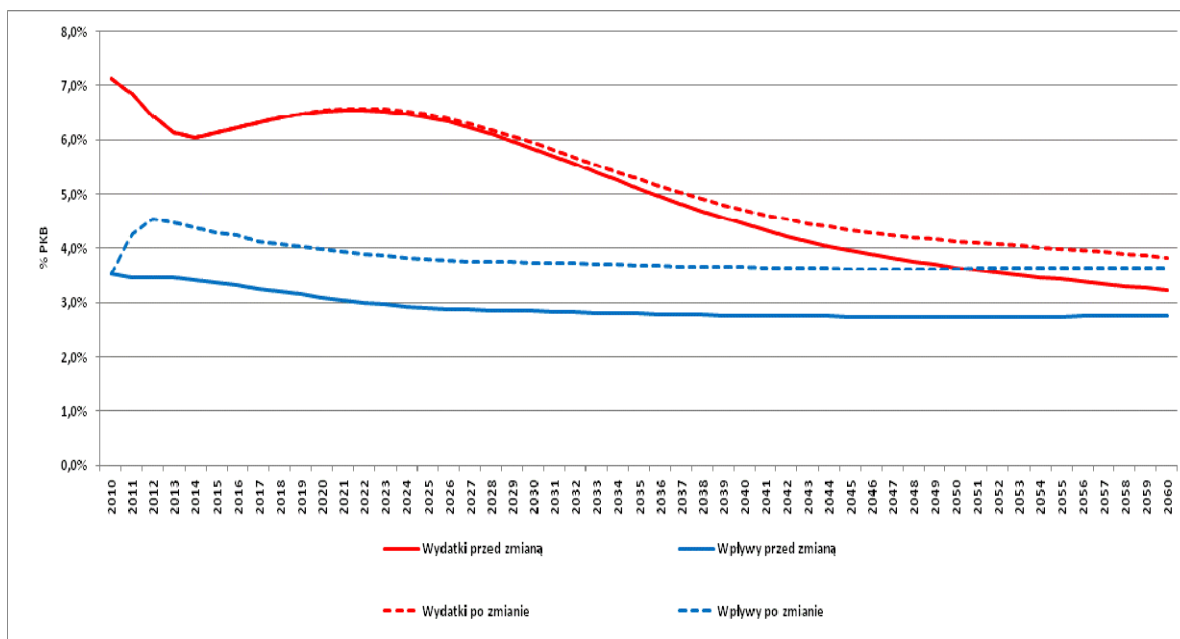
W myśl art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jednostki samorządu terytorialnego mają udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosi odpowiednio: 37,12 % – dla gmin, 10,25 % – dla powiatów oraz 1,6 % – dla województw. W związku z tym koszt wprowadzenia ulgi podatkowej (spadek wpływów z PIT przedstawiony w tabeli w punkcie 2) rozłoży się na poszczególne szczeble zgodnie z udziałami procentowymi przedstawionymi powyżej.

Wyższa część składki emerytalnej przekazywana na subkonto w ZUS oznacza zarówno wyższe przyszłe emerytury, jak i wyższe przyszłe składki zbierane przez ZUS. Poniższy wykres przedstawia wpływy składkowe i wydatki funduszu emerytalnego w sytuacji bez wprowadzenia zmian w wysokości składki emerytalnej przekazywanej do OFE oraz po jej zmniejszeniu zgodnie z proponowaną ustawą (koszty z tytułu dziedziczenia zaprezentowano w dalszej części uzasadnienia).

¹¹⁾ Analizę wpływu proponowanych zmian w systemie emerytalnym na długookresową stabilność finansową można również oprzeć na metodzie Komisji Europejskiej (Sustainability Report 2009). Wyliczany przez nią wskaźnik S1 wskazuje na skalę trwałego dostosowania strukturalnego salda pierwotnego wymaganą dla osiągnięcia odpowiedniego poziomu długu brutto w określonym horyzoncie (60 % PKB w 2060 r.), po uwzględnieniu dodatkowych wydatków ponoszonych w tym horyzoncie, wynikających ze starzenia się społeczeństwa. Wskaźnik ten jest sumą następujących składników:

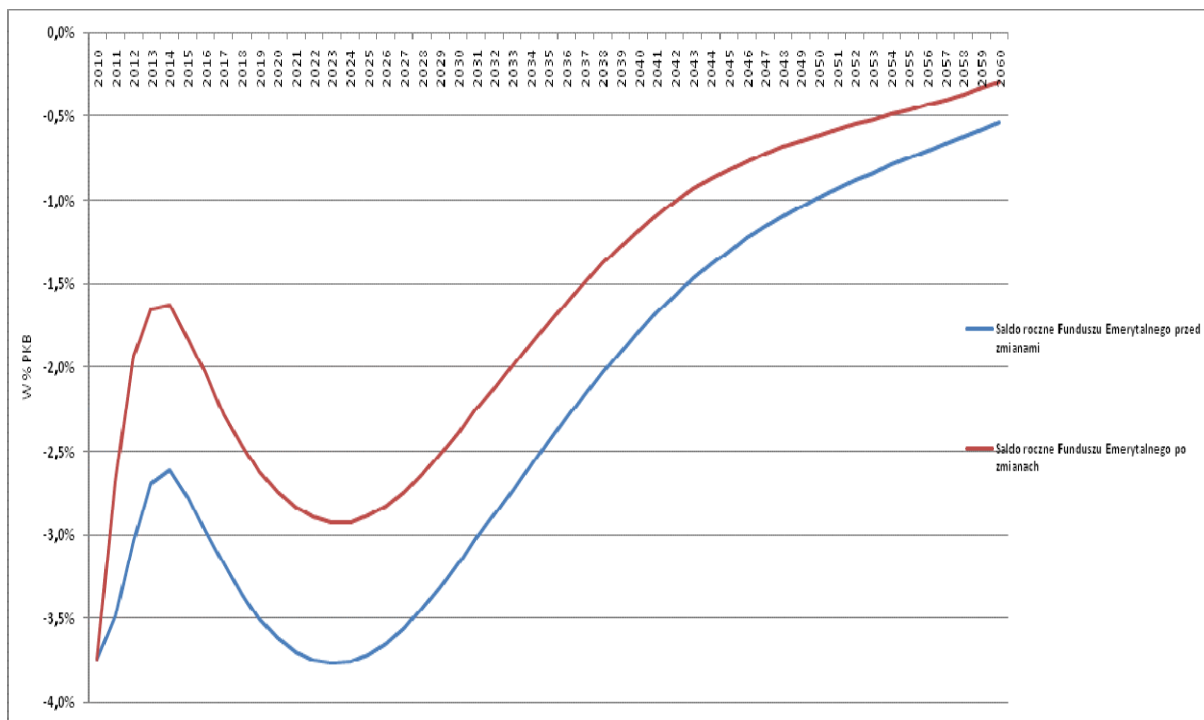
1. Initial Budgetary Position (IBP) pokazujące wymagane strukturalne dostosowanie wynikające z wyjściowej pozycji budżetowej. IBP można dalej rozbić na wyjściowe, pierwotne saldo strukturalne, koszt odsetek od wyjściowego długu oraz wartość przyszłych, zdyskontowanych dochodów z tytułu własności.
2. Debt requirement (DR) pokazujące dostosowanie do poziomu 60 % PKB, co oznacza, że dla krajów poniżej tego poziomu wskaźnik ten przyjmie wartość ujemną.
3. Long term cost of ageing (LTC) pokazujące zmianę długookresowych kosztów netto związanych ze starzeniem ludności.

Przeprowadzone zmiany polepszają pierwotne saldo strukturalne o ok. 0,9 pkt, w wyniku czego o taką samą wartość poprawia się wskaźnik IBP. Jednocześnie, rosną wydatki emerytalne, w wyniku czego o 0,2 pkt pogarsza się wskaźnik LTC. W rezultacie jednak, wskaźnik S1 poprawia się o 0,7 pkt.

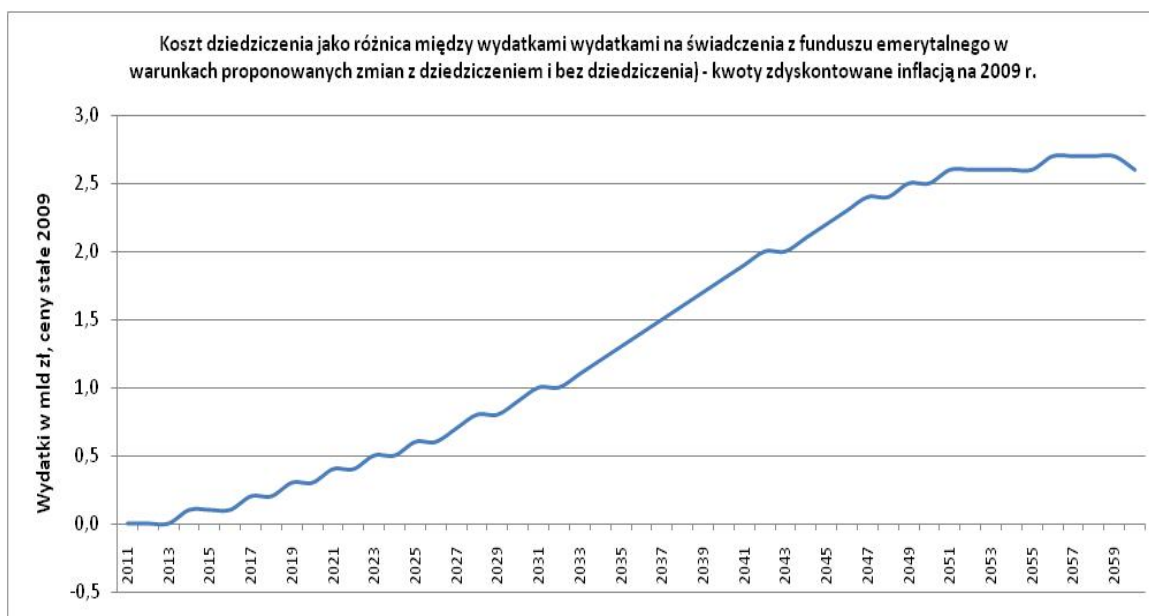
Źródło: Obliczenia DAS KPRM na podstawie modelu FUS09 zbudowanego w ZUS. Wykres nie uwzględnia kosztów dziedziczenia.

W horyzoncie prognozy (do 2060 r.) wzrost wpływów składkowych jest wyższy niż wzrost wydatków funduszu emerytalnego. Jest to spowodowane tym, że dodatkowe wydatki z funduszu emerytalnego będą ujawniały się stopniowo, wraz z przechodzeniem kolejnych roczników na emeryturę, zaś dodatkowe przychody składkowe będą się pojawiać już od 2011 r. W długim okresie, przy założeniu stabilnego udziału funduszu płac w PKB, dodatkowe wydatki emerytalne będą rosły w takim samym tempie jak składki, co oznacza, że saldo funduszu emerytalnego wskutek wprowadzenia zmian nie powinno ulec zmianie.

Źródło: Obliczenia DAS KPRM na podstawie modelu FUS09 zbudowanego w ZUS. Wykres nie uwzględnia kosztów dziedziczenia.

Wprowadzenie możliwości dziedziczenia środków gromadzonych na subkoncie emerytalnym w ZUS w ramach II filara, polegającej na zapisie zewidencjonowanych środków na subkoncie beneficjentów, spowoduje dodatkowo wzrost wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na emerytury zgodnie z wartościami przedstawionymi poniżej. Z uwagi na stopniowy wzrost wartości środków zewidencjonowanych na subkoncie w ZUS koszt ten będzie miał charakter narastający w kolejnych latach.

Źródło: Szacunki ZUS (zaokrąglone do dziesiątych części mld zł).

Utworzenie subkonta w ZUS w ramach II filara prowadzi do powstania dodatkowych kosztów dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynikających z konieczności modyfikacji Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS związanej z ewidencjonowaniem składek trafiających na subkonto, obsługą procedur waloryzacyjnych czy też modyfikacją procedur przyznawania emerytur. Koszt ten Zakład Ubezpieczeń Społecznych szacuje na 20 mln zł w 2011 r. oraz analogiczną kwotę w 2012 r. Równocześnie zgodnie z informacją ZUS na tym etapie nie jest możliwe oszacowanie wysokości wydatków w zakresie eksploatacji i utrzymania systemu KSI. Koszty osobowe związane z obsługą subkont w ZUS w ramach II filara wyniosą ok. 45 mln zł rocznie.

Prowizja, jaką ZUS otrzymuje z tytułu ponoszonych kosztów poboru i dochodzenia składek na OFE, naliczana jest od kwoty składek odprowadzanych do OFE. Konsekwencją zmniejszenia kwoty składek odprowadzanych do OFE będzie uszczuplenie przychodów ZUS, przy zwiększonych zadaniach związanych z obsługą subkonta, prowadzonego w ZUS dla składek na II filar. Zakłada się, że wydatki ponoszone na utworzenie i obsługę subkonta będą pokrywane z odpisu z FUS (ustalanego corocznie w ustawie budżetowej).

Według szacunków w 2011 r. prowizja wyniosłaby 186,04 mln zł i taka kwota została ujęta w planie finansowym ZUS. W roku 2011 szacowane uszczuplenie przychodów w związku ze zmniejszeniem kwoty składek odprowadzanej do OFE wyniesie ok. 73 mln zł, przy założeniu, że projektowana ustawa wejdzie w życie od 1 maja 2011 r. Ponieważ ustawa budżetowa na rok 2011 została już uchwalona, brak jest w bieżącym roku możliwości odpowiedniego zwiększenia odpisu. W celu sfinansowania wdrożenia proponowanych zmian, w tym zwłaszcza modyfikacji systemu informatycznego, ZUS dokona odpowiednich przesunięć w planie finansowym na 2011 r.

Zgodnie z przepisem projektowanego art. 40g ust. 4 decyzje w sprawie świadczenia kapitałowego wydaje i świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a od decyzji w sprawie świadczenia przysługuje odwołanie do sądu powszechnego, zatem zmiany wprowadzane projektowaną regulacją mogą również dotyczyć sądów powszechnych. Na chwilę obecną nie można jednak oszacować rozmiaru następstw projektowanych zmian, a zwłaszcza stopnia ewentualnego zwiększenia wpływu spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych.

4. Wpływ na sektor gospodarstw domowych

Z punktu widzenia ubezpieczonych proponowane zmiany nie obniżą wysokości przeciętnej emerytury z uwagi na:

- utrzymanie lub nawet podwyższenie w całym II filarze wkładu papierów udziałowych,
- zastąpienie obligacji kontem emerytalnym indeksowanym wzrostem PKB (który w krótkim okresie może być wyższy, a w długim zbliżony do oprocentowania obligacji),
- utworzenie mechanizmu zachęt do dodatkowych oszczędności emerytalnych.

Utrzymanie lub podwyższenie udziału papierów udziałowych (np. akcji notowanych na GPW) możliwe będzie dzięki podwyższeniu limitów inwestycyjnych.

Równocześnie ubezpieczeni otrzymaliby prawo do zmniejszenia podstawy opodatkowania o dodatkowe składki emerytalne w wysokości od 4 % podstawy wymiaru.

Skutki proponowanych zmian dla wysokości przyszłych świadczeń pokazują poniższe tabele:

Wpływ proponowanych zmian na oczekiwaną wysokość emerytur kobiet

Rok urodzenia	Stopy zastąpienia						Wysokość świadczenia (realna ceny stałe 2010 r.)					
	Przed zmianą		Po zmianie		Z dodatkowym dobrowolnym ubezpieczeniem		Przed zmianą		Po zmianie		Z dodatkowym dobrowolnym ubezpieczeniem	
	brutto	netto ¹²⁾	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
1951	53.3%	62.0%	53.3%	62.0%	53.3%	62.0%	1 751	1 460	1 751	1 461	1 751	1 461
1952	53.5%	62.2%	53.5%	62.2%	53.7%	62.4%	1 821	1 518	1 822	1 519	1 828	1 525
1953	53.3%	62.0%	53.3%	62.0%	53.7%	62.4%	1 885	1 572	1 886	1 573	1 899	1 583
1954	52.8%	61.5%	52.9%	61.5%	53.4%	62.1%	1 927	1 607	1 928	1 609	1 949	1 625
1955	51.7%	60.2%	51.8%	60.3%	52.5%	61.1%	1 943	1 622	1 945	1 624	1 973	1 647
1956	50.6%	58.9%	50.7%	59.0%	51.6%	60.1%	1 955	1 633	1 958	1 636	1 994	1 664
1957	49.4%	57.6%	49.5%	57.7%	50.6%	59.0%	1 960	1 639	1 965	1 643	2 009	1 678
1958	48.2%	56.3%	48.3%	56.4%	49.6%	57.9%	1 965	1 644	1 970	1 649	2 023	1 691
1959	47.1%	55.0%	47.2%	55.2%	48.7%	56.8%	1 969	1 649	1 976	1 655	2 038	1 704
1960	45.9%	53.7%	46.1%	53.9%	47.8%	55.8%	1 973	1 653	1 981	1 660	2 053	1 718
1961	44.8%	52.5%	45.1%	52.7%	46.9%	54.8%	1 976	1 658	1 986	1 667	2 068	1 732
1962	43.7%	51.2%	44.0%	51.5%	46.0%	53.8%	1 979	1 662	1 991	1 672	2 083	1 746
1963	42.7%	50.0%	43.0%	50.4%	45.2%	52.9%	1 985	1 668	2 000	1 681	2 102	1 763
1964	41.6%	48.8%	42.0%	49.3%	44.4%	51.9%	1 992	1 675	2 009	1 690	2 123	1 782
1965	40.5%	47.6%	41.0%	48.1%	43.5%	51.0%	1 999	1 684	2 019	1 700	2 145	1 802
1966	39.5%	46.4%	39.9%	47.0%	42.7%	50.0%	2 007	1 692	2 030	1 711	2 169	1 823
1967	38.5%	45.3%	39.0%	45.9%	41.9%	49.1%	2 017	1 703	2 043	1 725	2 196	1 847
1968	37.4%	44.1%	38.0%	44.7%	41.1%	48.2%	2 029	1 715	2 058	1 738	2 226	1 873
1969	36.4%	43.0%	37.0%	43.7%	40.3%	47.3%	2 039	1 726	2 073	1 753	2 255	1 900
1970	35.4%	41.8%	36.0%	42.6%	39.5%	46.4%	2 047	1 735	2 085	1 765	2 284	1 926
1971	34.3%	40.6%	35.0%	41.4%	38.6%	45.5%	2 051	1 741	2 093	1 775	2 309	1 950
1972	33.1%	39.3%	33.9%	40.1%	37.7%	44.4%	2 040	1 735	2 087	1 772	2 322	1 962
1973	31.1%	37.0%	31.9%	37.9%	35.9%	42.4%	1 973	1 683	2 025	1 725	2 279	1 930
1974	30.6%	36.4%	31.4%	37.4%	35.6%	42.1%	2 001	1 708	2 055	1 752	2 330	1 974
1975	30.1%	35.9%	30.9%	36.8%	35.3%	41.7%	2 030	1 734	2 085	1 779	2 381	2 018
1976	29.6%	35.3%	30.4%	36.2%	35.0%	41.4%	2 060	1 762	2 117	1 807	2 435	2 065
1977	29.1%	34.8%	29.9%	35.6%	34.7%	41.0%	2 090	1 789	2 147	1 835	2 489	2 111
1978	28.6%	34.2%	29.4%	35.1%	34.3%	40.6%	2 123	1 819	2 180	1 865	2 547	2 162
1979	28.1%	33.7%	28.9%	34.5%	34.0%	40.3%	2 158	1 851	2 215	1 897	2 608	2 214
1980	27.7%	33.2%	28.4%	34.0%	33.7%	39.9%	2 196	1 886	2 254	1 932	2 674	2 271
1981	27.3%	32.7%	28.0%	33.5%	33.4%	39.6%	2 239	1 924	2 297	1 970	2 745	2 332
1982	26.9%	32.2%	27.5%	33.0%	33.2%	39.3%	2 286	1 967	2 344	2 013	2 822	2 399
1983	26.5%	31.8%	27.1%	32.5%	32.9%	39.0%	2 337	2 011	2 393	2 056	2 903	2 469
1984	26.0%	31.3%	26.6%	31.9%	32.5%	38.6%	2 383	2 054	2 436	2 096	2 979	2 535
1985	25.6%	30.8%	26.1%	31.4%	32.2%	38.2%	2 431	2 098	2 481	2 137	3 058	2 604
1986	25.2%	30.4%	25.7%	30.9%	31.9%	37.9%	2 485	2 145	2 535	2 186	3 148	2 681
1987	24.8%	29.9%	25.4%	30.5%	31.5%	37.5%	2 541	2 196	2 594	2 238	3 223	2 747
1988	24.5%	29.5%	25.0%	30.1%	31.1%	37.0%	2 599	2 248	2 654	2 293	3 301	2 815
1989	24.1%	29.2%	24.7%	29.7%	30.7%	36.5%	2 660	2 303	2 717	2 350	3 381	2 886
1990	23.8%	28.8%	24.3%	29.3%	30.3%	36.1%	2 723	2 360	2 782	2 407	3 463	2 958

Źródło: Szacunki DAS KPRM.

Założenia: wiek emerytalny kobiet 60 lat, 35 lat aktywności zawodowej, wejście do systemu ubezpieczeń w wieku 25 lat, wysokość świadczenia emerytalnego oraz stopa zastąpienia obliczone dla osoby, która przez cały okres aktywności zawodowej zarabia przeciętne wynagrodzenie w gospodarce. Dalsze trwanie życia na podstawie prognozy AWG. Założono również realne utrzymanie obecnych progów podatkowych.

¹²⁾ Wyliczenie stóp zastąpienia netto przedstawiono na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej, po przyjęciu projektu przez Radę Ministrów.

Wpływ proponowanych zmian na oczekiwaną wysokość emerytur mężczyzn

Rok urodzenia	Stopy zastąpienia						Wysokość świadczenia (realna – ceny stałe 2010 r.)					
	Przed zmianą		Po zmianie		Z dodatkowym dobrowolnym ubezpieczeniem		Przed zmianą		Po zmianie		Z dodatkowym dobrowolnym ubezpieczeniem	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
1949	64.6%	74.7%	64.6%	74.7%	65.3%	75.5%	2 355	1 953	2 357	1 955	2 381	1 974
1950	63.6%	73.6%	63.7%	73.7%	64.6%	74.7%	2 389	1 982	2 392	1 985	2 426	2 011
1951	62.6%	72.5%	62.7%	72.6%	63.8%	73.8%	2 419	2 008	2 423	2 011	2 466	2 046
1952	61.5%	71.2%	61.6%	71.4%	63.0%	72.9%	2 441	2 028	2 447	2 032	2 500	2 075
1953	60.4%	70.0%	60.6%	70.2%	62.2%	72.0%	2 463	2 046	2 470	2 051	2 534	2 104
1954	59.4%	68.9%	59.6%	69.1%	61.4%	71.1%	2 485	2 065	2 493	2 072	2 568	2 133
1955	58.4%	67.7%	58.6%	68.0%	60.7%	70.3%	2 507	2 086	2 518	2 093	2 604	2 164
1956	57.4%	66.6%	57.7%	66.9%	59.9%	69.5%	2 530	2 105	2 542	2 116	2 641	2 195
1957	56.4%	65.5%	56.8%	65.9%	59.2%	68.6%	2 552	2 125	2 568	2 138	2 679	2 227
1958	55.5%	64.4%	55.9%	64.9%	58.5%	67.9%	2 580	2 149	2 598	2 163	2 722	2 264
1959	54.5%	63.4%	55.0%	63.9%	57.9%	67.1%	2 610	2 175	2 631	2 192	2 769	2 304
1960	53.6%	62.3%	54.1%	62.9%	57.2%	66.4%	2 642	2 203	2 666	2 222	2 818	2 346
1961	52.6%	61.3%	53.2%	61.9%	56.5%	65.6%	2 676	2 232	2 704	2 255	2 872	2 390
1962	51.8%	60.3%	52.4%	60.9%	55.9%	64.9%	2 715	2 266	2 746	2 292	2 931	2 441
1963	50.9%	59.3%	51.5%	60.0%	55.3%	64.2%	2 757	2 303	2 793	2 332	2 995	2 494
1964	50.0%	58.3%	50.8%	59.1%	54.7%	63.6%	2 801	2 341	2 842	2 374	3 062	2 551
1965	49.2%	57.4%	50.0%	58.2%	54.1%	62.9%	2 845	2 379	2 891	2 416	3 131	2 610
1966	48.4%	56.4%	49.2%	57.4%	53.6%	62.3%	2 889	2 417	2 940	2 458	3 201	2 669
1967	47.4%	55.4%	48.4%	56.4%	52.9%	61.6%	2 923	2 447	2 979	2 493	3 262	2 721
1968	46.5%	54.4%	47.5%	55.5%	52.4%	60.9%	2 955	2 476	3 018	2 526	3 324	2 774
1969	46.8%	54.7%	47.9%	55.9%	52.9%	61.6%	3 062	2 565	3 132	2 621	3 463	2 888
1970	45.6%	53.3%	46.8%	54.6%	52.0%	60.6%	3 077	2 580	3 154	2 642	3 511	2 930
1971	44.4%	51.9%	45.6%	53.3%	51.1%	59.5%	3 087	2 591	3 173	2 660	3 556	2 970
1972	43.0%	50.4%	44.3%	51.9%	50.1%	58.4%	3 089	2 596	3 183	2 672	3 595	3 004
1973	40.8%	47.9%	42.2%	49.5%	48.2%	56.2%	3 027	2 549	3 131	2 633	3 572	2 990
1974	40.0%	47.1%	41.4%	48.6%	47.6%	55.5%	3 070	2 587	3 176	2 673	3 648	3 054
1975	39.3%	46.2%	40.6%	47.7%	47.0%	54.9%	3 114	2 627	3 220	2 713	3 726	3 120
1976	38.5%	45.3%	39.8%	46.8%	46.4%	54.2%	3 161	2 668	3 267	2 754	3 806	3 190
1977	37.7%	44.4%	38.9%	45.8%	45.7%	53.4%	3 207	2 710	3 313	2 795	3 888	3 260
1978	36.9%	43.6%	38.1%	44.9%	45.1%	52.7%	3 259	2 756	3 364	2 841	3 976	3 335
1979	36.2%	42.7%	37.3%	44.0%	44.5%	52.0%	3 313	2 805	3 417	2 888	4 069	3 415
1980	35.5%	42.0%	36.6%	43.2%	43.9%	51.4%	3 373	2 857	3 476	2 941	4 169	3 501
1981	34.9%	41.3%	35.9%	42.4%	43.4%	50.9%	3 439	2 917	3 541	2 998	4 277	3 593
1982	34.3%	40.6%	35.3%	41.7%	43.0%	50.3%	3 512	2 980	3 612	3 061	4 393	3 692
1983	33.8%	40.0%	34.7%	41.1%	42.5%	49.9%	3 589	3 048	3 687	3 127	4 515	3 796
1984	33.2%	39.4%	34.1%	40.3%	42.0%	49.3%	3 661	3 111	3 753	3 186	4 630	3 895
1985	32.6%	38.7%	33.4%	39.6%	41.5%	48.7%	3 736	3 178	3 822	3 248	4 750	3 997
1986	32.1%	38.1%	32.9%	39.0%	41.1%	48.3%	3 818	3 250	3 905	3 321	4 887	4 114
1987	31.7%	37.6%	32.4%	38.5%	40.6%	47.7%	3 903	3 326	3 996	3 401	5 004	4 214
1988	31.2%	37.1%	32.0%	38.0%	40.1%	47.1%	3 993	3 405	4 090	3 483	5 123	4 317
1989	30.9%	36.7%	31.6%	37.6%	39.6%	46.6%	4 086	3 486	4 186	3 567	5 246	4 423
1990	30.5%	36.3%	31.3%	37.2%	39.2%	46.1%	4 182	3 571	4 285	3 653	5 372	4 532

Źródło: Szacunki DAS KPRM.

Założenia: wiek emerytalny mężczyzn 65 lat, 40 lat aktywności zawodowej, wejście do systemu ubezpieczeń w wieku 25 lat, wysokość świadczenia emerytalnego oraz stopa zastąpienia obliczone dla osoby, która przez cały okres aktywności zawodowej zarabia przeciętne wynagrodzenie w gospodarce. Dalsze trwanie życia na podstawie prognozy AWG. Założono również realne utrzymanie obecnych progów podatkowych.

Jak wskazują wyniki symulacji, proponowane zmiany będą miały co do średniej pozytywny wpływ na oczekiwaną wysokość świadczeń emerytalnych dla wszystkich roczników ubezpieczonych. Ponadto wyliczenia wskazują na istotny pozytywny wpływ dodatkowych dobrowolnych ubezpieczeń.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości¹³⁾ wysokości emerytur przykładowego rocznika (osób urodzonych w 1990 r.) na przyjęte założenia co do wysokości limitu akcyjnego, stopnia jego wykorzystania oraz poziomu premii przy inwestowaniu w papiery udziałowe (2,25; 3,5 oraz 5,0 % powyżej oprocentowania obligacji)¹⁴⁾. Pogrubione wartości odnoszą się do wariantów, w których wysokość emerytury jest nie niższa niż w przypadku braku zmian.

Wariant A: zwrot z instrumentów udziałowych o 2,25 % wyższy niż zwrot z obligacji (w przypadku braku zmian: emerytura – 4 182 zł; stopa zastąpienia – 30,5 %)

Docelowy limit akcyjny OFE		Proc. Wykorzystania limitu				
		50%	60%	70%	80%	90%
40,0%	Emerytura	4 075 zł	4 087 zł	4 100 zł	4 113 zł	4 126 zł
	Stopa zast.	29,7%	29,8%	29,9%	30,0%	30,1%
62,0%	Emerytura	4 109 zł	4 130 zł	4 151 zł	4 173 zł	4 196 zł
	Stopa zast.	30,0%	30,1%	30,3%	30,4%	30,6%
80,0%	Emerytura	4 137 zł	4 165 zł	4 193 zł	4 223 zł	4 255 zł
	Stopa zast.	30,2%	30,4%	30,6%	30,8%	31,0%
90,0%	Emerytura	4 152 zł	4 182 zł	4 215 zł	4 249 zł	4 285 zł
	Stopa zast.	30,3%	30,5%	30,8%	31,0%	31,3%

Źródło: DAS KPRM.

Wariant B: zwrot z instrumentów udziałowych o 3,5 % wyższy niż zwrot z obligacji (w przypadku braku zmian: emerytura – 4 330 zł; stopa zastąpienia – 31,6 %)

Docelowy limit akcyjny OFE		Proc. wykorzystania limitu				
		50%	60%	70%	80%	90%
40,0%	Emerytura	4 110 zł	4 130 zł	4 152 zł	4 174 zł	4 197 zł
	Stopa zast.	30,0%	30,1%	30,3%	30,5%	30,6%
62,0%	Emerytura	4 168 zł	4 203 zł	4 241 zł	4 280 zł	4 322 zł
	Stopa zast.	30,4%	30,7%	30,9%	31,2%	31,5%
80,0%	Emerytura	4 217 zł	4 265 zł	4 317 zł	4 373 zł	4 433 zł
	Stopa zast.	30,8%	31,1%	31,5%	31,9%	32,3%
90,0%	Emerytura	4 241 zł	4 297 zł	4 357 zł	4 422 zł	4 492 zł
	Stopa zast.	30,9%	31,4%	31,8%	32,3%	32,8%

Źródło: DAS KPRM.

Wariant C: zwrot z instrumentów udziałowych o 5 % wyższy niż zwrot z obligacji (w przypadku braku zmian: emerytura – 4 531 zł; stopa zastąpienia – 33,1 %)

¹³⁾ Analizy opracowane na wniosek partnerów społecznych z Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

¹⁴⁾ Założono rozpoczęcie kariery zawodowej w wieku 25 lat i przejście na emeryturę w wieku 65 lat. Wysokość emerytury podano w przeliczeniu na ceny z 2010 r.

Docelowy limit akcyjny OFE		Proc. wykorzystania limitu				
		50%	60%	70%	80%	90%
40,0%	Emerytura	4 155 zł	4 187 zł	4 220 zł	4 256 zł	4 293 zł
	Stopa zast.	30,3%	30,5%	30,8%	31,0%	31,3%
62,0%	Emerytura	4 246 zł	4 304 zł	4 366 zł	4 433 zł	4 506 zł
	Stopa zast.	31,0%	31,4%	31,9%	32,3%	32,9%
80,0%	Emerytura	4 325 zł	4 407 zł	4 497 zł	4 597 zł	4 707 zł
	Stopa zast.	31,6%	32,2%	32,8%	33,5%	34,3%
90,0%	Emerytura	4 366 zł	4 461 zł	4 567 zł	4 685 zł	4 816 zł
	Stopa zast.	31,9%	32,5%	33,3%	34,2%	35,1%

Źródło: DAS KPRM.

Przedstawione wartości wskazują na istotną zależność stóp zastąpienia od poziomów limitów akcyjnych i stopnia ich wykorzystania.

Należy zauważyć, że wysokość emerytur oraz ich wzrost wskutek wprowadzenia zmian w przypadku mężczyzn jest wyższa niż w przypadku kobiet. Jest to spowodowane niższym wiekiem emerytalnym kobiet, a tym samym krótszym okresem oszczędzania na emeryturę oraz dłuższym okresem pobierania świadczenia. Stanowi to argument za pilnym rozpoczęciem dyskusji nad przyszłym zrównaniem wieku emerytalnego.

Równocześnie, z uwagi na fakt, iż wokół funkcjonowania systemu emerytalnego toczą się skomplikowane dyskusje, w których ocena skutków zmian jest silnie determinowana przez przyjmowane założenia, należy rozważyć utworzenie niezależnej instytucji krajowego aktuariusza, monitorującej funkcjonowanie systemu ubezpieczeń społecznych oraz przedstawiającej publicznie potencjalne skutki zmian regulacyjnych.

W najbliższej perspektywie czasowej będzie również konieczne rozpoczęcie prac nad systemem wypłaty świadczeń emerytalnych z II filaru systemu emerytalnego. Stosowne przepisy są konieczne dla ubezpieczonych, którzy zaczną pobierać świadczenia dożywotnie już od 2014 r. Aby sprawnie wdrożyć rozwiązania dotyczące wypłaty dożywotnich emerytur konieczne jest przyjęcie stosownych aktów prawnych w ciągu 2012 r.

5. Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zmniejszenie części składki przekazywanej do OFE doprowadzi do spadku przychodów PTE, które pobierają opłatę od przekazanej składki w maksymalnej wysokości 3,5 % (z czego 0,8 % PTE przekazują ZUS). Może to doprowadzić do spadku rentowności PTE oraz zmian w opłacalności pozyskiwania nowych klientów.

6. Wpływ na rynek pracy

Proponowane zmiany wpłyną na rynek pracy przez zmniejszenie popytu na pracę akwizytorów PTE.

7. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane zmiany nie wywierają wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Zgodność z prawem UE

Projektowane zmiany są zgodne z przepisami Unii Europejskiej.

9. Założenia makroekonomiczne użyte do szacunków przedstawionych w OSR (w %)

Rok	realny wzrost PKB	stopy zwrotu obligacji - realnie	realne stopy zwrotu z akcji	realny wzrost wynagrodzeń	wzrost zatrudnienia	realny wzrost funduszu płac	Inflacja (CPI)	Stopa bezrobocia (w %)	stary limit akcyjny	nowy limit akcyjny
2011	3,5	3,6	5,8	1,4	1,9	3,3	2,3	9,9	40,0	42,5
2012	4,8	3,4	5,7	3,8	2,7	6,6	2,5	8,6	40,0	45,0
2013	4,1	3,4	5,7	3,9	2,1	6,1	2,5	7,3	40,0	47,5
2014	4,0	3,4	5,6	3,1	1,6	4,7	2,5	7,0	40,0	50,0
2015	3,7	3,3	5,5	3,0	0,1	3,1	2,5	7,6	40,0	52,0
2016	3,5	3,2	5,4	2,9	0,0	2,9	2,5	8,0	40,0	54,0
2017	3,4	3,1	5,4	2,7	-0,2	2,5	2,5	8,6	40,0	56,0
2018	3,3	3,0	5,2	2,7	-0,2	2,5	2,4	8,9	40,0	58,0
2019	3,2	2,8	5,0	2,7	-0,2	2,5	2,4	9,1	40,0	60,0
2020	3,1	2,6	4,9	2,7	-0,1	2,5	2,4	9,1	40,0	62,0
2021	3,1	2,6	4,9	2,7	-0,1	2,5	2,4	9,1	40,0	64,0
2022	3,0	2,6	4,9	2,7	-0,1	2,5	2,3	9,1	40,0	66,0
2023	3,0	2,7	4,9	2,8	0,0	2,8	2,3	9,1	40,0	68,0
2024	3,0	2,7	4,9	2,9	-0,1	2,8	2,3	9,0	40,0	70,0
2025	3,0	2,7	5,0	3,0	-0,1	2,9	2,2	8,8	40,0	72,0
2026	2,9	2,7	5,0	3,1	-0,1	3,0	2,1	8,8	40,0	74,0
2027	2,9	2,8	5,0	3,2	0,0	3,2	2,0	8,8	40,0	76,0
2028	2,9	2,8	5,1	3,3	0,1	3,4	2,0	8,8	40,0	78,0
2029	2,9	2,8	5,1	3,3	0,1	3,4	2,0	8,6	40,0	80,0
2030	2,9	2,9	5,1	3,3	0,1	3,4	2,0	8,4	40,0	82,0
2031	2,9	2,9	5,1	3,3	0,0	3,4	2,0	8,3	40,0	84,0
2032	2,8	2,8	5,1	3,1	-0,3	2,8	2,0	8,3	40,0	86,0
2033	2,8	2,8	5,0	3,1	-0,3	2,8	2,0	8,3	40,0	88,0
2034	2,8	2,8	5,0	3,1	-0,3	2,8	2,0	8,2	40,0	90,0
2035	2,7	2,7	5,0	3,1	-0,4	2,7	2,0	8,1	40,0	90,0
2036	2,7	2,7	5,0	3,1	-0,4	2,7	2,0	8,0	40,0	90,0
2037	2,7	2,7	4,9	3,2	-0,5	2,7	2,0	7,9	40,0	90,0
2038	2,6	2,6	4,9	3,3	-0,7	2,6	2,0	7,8	40,0	90,0
2039	2,6	2,6	4,9	3,4	-0,7	2,6	2,0	7,7	40,0	90,0
2040	2,6	2,6	4,8	3,4	-0,9	2,6	2,0	7,5	40,0	90,0
2041	2,6	2,6	4,8	3,5	-0,9	2,5	2,0	7,4	40,0	90,0
2042	2,5	2,5	4,8	3,6	-1,1	2,5	2,0	7,3	40,0	90,0
2043	2,5	2,5	4,7	3,7	-1,2	2,4	2,0	7,2	40,0	90,0
2044	2,5	2,5	4,7	3,7	-1,3	2,4	2,0	7,2	40,0	90,0
2045	2,4	2,4	4,7	3,7	-1,3	2,4	2,0	7,1	40,0	90,0
2046	2,4	2,4	4,7	3,8	-1,4	2,4	2,0	7,0	40,0	90,0
2047	2,4	2,4	4,6	3,8	-1,4	2,3	2,0	6,9	40,0	90,0
2048	2,3	2,3	4,6	3,8	-1,5	2,3	2,0	6,7	40,0	90,0
2049	2,3	2,3	4,6	3,8	-1,5	2,3	2,0	6,4	40,0	90,0
2050	2,3	2,3	4,5	3,8	-1,6	2,2	2,0	6,2	40,0	90,0
2051	2,3	2,3	4,5	3,8	-1,6	2,2	2,0	6,0	40,0	90,0
2052	2,2	2,2	4,5	3,8	-1,6	2,2	2,0	6,0	40,0	90,0

Rok	realny wzrost PKB	stopy zwrotu obligacji - realnie	realne stopy zwrotu z akcji	realny wzrost wynagrodzeń	wzrost zatrudnienia	realny wzrost funduszu płac	Inflacja (CPI)	Stopa bezrobocia (w %)	stary limit akcyjny	nowy limit akcyjny
2053	2,2	2,2	4,4	3,7	-1,5	2,1	2,0	6,1	40,0	90,0
2054	2,2	2,2	4,4	3,6	-1,4	2,1	2,0	6,0	40,0	90,0
2055	2,1	2,1	4,4	3,5	-1,4	2,1	2,0	6,0	40,0	90,0
2056	2,1	2,1	4,4	3,5	-1,4	2,1	2,0	6,0	40,0	90,0
2057	2,1	2,1	4,3	3,4	-1,3	2,0	2,0	6,0	40,0	90,0
2058	2,0	2,0	4,3	3,3	-1,2	2,0	2,0	6,1	40,0	90,0
2059	2,0	2,0	4,3	3,1	-1,1	2,0	2,0	6,1	40,0	90,0
2060	2,0	2,0	4,2	3,0	-1,0	2,0	2,0	6,1	40,0	90,0

Źródło: prognoza MF.

Dodatkowo założono, że OFE wykorzystują limit inwestycji w akcje w 90 % zarówno przed, jak i po zmianach.

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 8 marca 2011 r.

DPUE - 920 - 139 - 11/as/3

SM-454

dot.: RM-10-17-11 z 07.03.2011 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
z up. Michał Boni
Minister Członek Rady Ministrów
Przewodniczący Stałego Komitetu Rady Ministrów

Do wiadomości:

Pan Michał Boni

Minister Członek Rady Ministrów

Przewodniczący Stałego Komitetu Rady Ministrów

Warszawa, 7 marca 2011 r.

**MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**
Sekretarz Komisji Wspólnej Rządu i
Samorządu Terytorialnego

DAP-KWRIST-72-7- /11

Pan Michał Boni
Minister Członek Rady Ministrów

Członek Komisji Wspólnej Rządu
i Samorządu Terytorialnego

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z trwającymi pracami legislacyjnymi nad *projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego*, uprzejmie informuję, iż na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 23 lutego br., przedmiotowy projekt został poddany pod dyskusję. Strona Samorządowa zgłosiła ogólną uwagę dot. skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego z tytułu braku rekompensat związanych z planowanymi ulgami w podatku dochodowym. Po dyskusji strony uzgodniły, że na dodatkowym spotkaniu w Ministerstwie Finansów, które odbyło się po posiedzeniu KWRiST przedmiotowy projekt zostanie ponownie przedyskutowany przez przedstawicieli strony samorządowej KWRiST i przedstawicieli Ministerstwa Finansów. Jednocześnie strony KWRiST uzgodniły, iż jeżeli strona samorządowa na powyższym spotkaniu nie zgłosi żadnych uwag będzie można przyjąć, że strona samorządowa nie zgłasza uwag do projektu.

W załączeniu przesyłam, do stosownego wykorzystania, zapis z nagrania posiedzenia Komisji dot. omawianego projektu wraz ze sporządzonym w Ministerstwie Finansów *projektem stanowiska z dnia 23 lutego br. w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego*.

Z poważaniem,

Sekretarz Komisji Wspólnej Rządu
i Samorządu Terytorialnego

Adrian MIŚLIWIĄTEC

DMB-10-1(70)/11
31658/11

Zapis do punktu: Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego (Kancelaria Prezesa Rady Ministrów), posiedzenie KWRiST 23.02.2011.

Ad. 10. porządku obrad

Pan Prezydent Piotr Uszok – Współprzewodniczący KWRiST poinformował, iż do projektu strona samorządowa zgłasza ogólną uwagę dot. ulgi w podatku dochodowym. Ulga w podatku dochodowym oznacza także zmniejszenie dochodów jst, nie przewidziano rekompensat z tego tytułu dla jst i analiza skutków regulacji jest niepełna.

Pan Ryszard Grobelny Prezydent Poznania poinformował, że w ocenie skutków regulacji dokumentu wprowadzono sformułowanie, iż będzie ubytek dla sektora finansów publicznych, czyli także dla sektora jst. Na obecnym etapie, więc strona samorządowa wstrzymuje się od wydania opinii.

Pan Minister Jerzy Miller poinformował, iż chodzi o: „zapisy dotyczące płynności - konieczności pożyczkowej wynikającej nie ze zmniejszenia dochodów podatkowych, tylko z tego, że w danym roku budżetowym, wprowadzie nie będzie potrzeby emisji papierów wartościowych na rzecz dotacji dla ZUS, ale nie będzie w tym roku budżetowym dochodów podatkowych z tytułu dobrowolnej wpłaty na ubezpieczenie społeczne, co nie oznacza, że persaldo będą mniejsze dochody z tytułu podatku PIT. Jest mowa, więc o innym terminie wpłaty podatku dochodowego z tytułu danej regulacji prawnej”.

Pan Ryszard Grobelny Prezydent Poznania poinformował, iż: „potrzeby pożyczkowe są albo na transfer środków do Otwartych Funduszy Emerytalnych, albo na sfinansowanie deficytu. Zmniejszy się, zatem transfer środków do OFE, a zwiększy się deficyt. W ustawie zapisano, iż całość tego deficytu zwiększy się w budżecie państwa, strona samorządowa uważa, że ok. 48% w budżetach jst, zaś 52% w budżecie państwa”. *(dalsze rozmowy odnośnie projektu będą przeprowadzone przy okazji innego spotkania o godz. 16.00)*

Pan Minister Jerzy Miller Współprzewodniczący KWRiST zaproponował następujące rozwiązanie: „jeżeli na spotkaniu o godz. 16.00 zostaną wyjaśnione wątpliwe kwestie do zapisów uzasadnienia i strona samorządowa innych uwag nie zgłasza, można przyjąć ze strona samorządowa nie zgłasza uwag do projektu”.

Pan Prezydent Piotr Uszok – Współprzewodniczący KWRiST poinformował, iż: „wstępne takie założenie można przyjąć”.

STANOWISKO

z dnia z dnia 23 lutego 2011 r.

w sprawie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego

Stosownie do ustaleń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, na spotkaniu Ministra Finansów z przedstawicielami Strony Samorządowej w dniu 23 lutego 2011 r. przyjęto następujące stanowisko do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu emerytalnego:

Strona Samorządowa wniosła o uzupełnienie uzasadnienia do projektu ustawy o skutki finansowe wynikające dla jednostek samorządu terytorialnego z wprowadzenia regulacji. Jednocześnie Strona Samorządowa podniosła kwestię dotyczącą dochodów jednostek samorządu terytorialnego w związku z wprowadzeniem ulgi podatkowej w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Minister Finansów stoi na stanowisku, iż zmniejszenie wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych w pierwszym okresie funkcjonowania ulgi, w dłuższej perspektywie czasowej będzie stopniowo niwelowane i w konsekwencji spowoduje zwiększenie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Środki otrzymane z IKZE, zarówno wypłaty jak i zwroty będą podlegały opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Oznacza to, że opodatkowaniu będą podlegały kwoty wyższe niż te, które były odliczane od dochodu. Zgodnie z projektem ustawy, pierwsze wypłaty z IKZE mogą nastąpić już po upływie 5 lat od wejścia w życie tych przepisów. Natomiast zwroty środków mogą nastąpić jeszcze wcześniej np. w przypadku zerwania umowy.

Strona Samorządowa

Minister Finansów

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Krzysztof Matuszajt

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat

Na podstawie art. 142 ust. 5 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228) zarządza się, co następuje:

§ 1. Lokaty aktywów otwartego funduszu emerytalnego, zwanego dalej „funduszem”, w poszczególnych kategoriach lokat, nie mogą przekroczyć:

- 1) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walucie polskiej;
- 2) 90 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także notowanych na regulowanym rynku giełdowym prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek, z zastrzeżeniem § 2;
- 3) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 i Nr 182, poz. 1228), zwanej dalej „ustawą o obrocie instrumentami finansowymi”, akcjach spółek niebędących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, a także notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub zdematerializowanych, lecz nienotowanych na rynku regulowanym, prawach poboru, prawach do akcji oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek;
- 4) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w akcjach narodowych funduszy inwestycyjnych;
- 5) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
- 6) 15 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w jednostkach uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;
- 7) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa, zdematerializowanych zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 8) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty innych niż zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki lub miasto stołeczne Warszawa;

- 9) 20 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w obligacjach przychodowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300, z późn. zm.¹⁾);
- 10) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu;
- 11) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w innych niż zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej wartości nominalnej wraz z ewentualnym oprocentowaniem;
- 12) 40 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w listach zastawnych, w tym nie więcej niż 15 % w listach zastawnych innych niż zdematerializowane zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 13) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w kwitach depozytowych, w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 14) 10 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w niezabezpieczonych obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez spółki publiczne;
- 15) 5 % wartości aktywów – w przypadku lokaty w zdematerializowanych, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, niezabezpieczonych obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych, których emitentem jest spółka niepubliczna.

§ 2. W okresie od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2019 r. lokaty aktywów otwartego funduszu emerytalnego w kategorii lokat, o których mowa w § 1 pkt 2 niniejszego rozporządzenia, nie mogą przekroczyć:

- 1) 42,5 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2011 r.;
- 2) 45 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 3) 47,5 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- 4) 50 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2014 r.;
- 5) 52 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2015 r.;
- 6) 54 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2016 r.;
- 7) 56 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2017 r.;
- 8) 58 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2018 r.;
- 9) 60 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2019 r.;

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 217, poz. 2124, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 183, poz. 1538, Nr 184, poz. 1539 i Nr 249, poz. 2104, z 2008 r. Nr 231, poz. 1547 oraz z 2009 r. Nr 131, poz. 1075, Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316.

- 10) 62 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2020 r.;
- 11) 64 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2021 r.;
- 12) 66 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- 13) 68 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2023 r.;
- 14) 70 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- 15) 72 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2025 r.;
- 16) 74 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2026 r.;
- 17) 76 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2027 r.;
- 18) 78 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- 19) 80 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2029 r.;
- 20) 82 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2030 r.;
- 21) 84 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2031 r.;
- 22) 86 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2032 r.;
- 23) 88 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2033 r.;
- 24) 90 % wartości aktywów w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2034 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Prezes Rady Ministrów

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. Nr 32, poz. 276 i Nr 175, poz. 1814 oraz z 2006 r. Nr 13, poz. 91), które utraciło moc z dniem 2011 r.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie realizuje delegację zawartą w art. 142 ust. 5 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zobowiązującą Radę Ministrów do określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ustawy.

W związku z ogłoszeniem z dniem 2011 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr, poz.), doprecyzowującej brzmienie delegacji zawartej w art. 142 ust. 5 ustawy, zaistniała konieczność opracowania nowego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat.

Ponadto, z uwagi na wprowadzenie obniżenia od momentu wejścia w życie powyższej ustawy wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne, przekazywanej do otwartych funduszy, w rozporządzeniu zaproponowano stopniowe zwiększanie maksymalnej części aktywów otwartych funduszy, jaka może być ulokowana w instrumentach udziałowych, wymienionych w § 1 pkt 2 rozporządzenia, tak aby został zwiększony udział tych instrumentów w całym II filarze systemu emerytalnego (uwzględniającym zarówno część zaewidencjonowaną w ZUS, jak i w OFE).

Proponuje się wprowadzenie stopniowego zwiększania limitu lokat OFE w akcje spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym, a także w notowane na regulowanym rynku giełdowym prawa poboru, prawa do akcji i obligacje zamienne na akcje tych spółek, w kolejnych latach w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia, w następującej skali:

- 42,5 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2011 r.;
- 45 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2012 r.;
- 47,5 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2013 r.;
- 50 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2014 r.;
- 52 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2015 r.;
- 54 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2016 r.;
- 56 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2017 r.;
- 58 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2018 r.;
- 60 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2019 r.;
- 62 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2020 r.;
- 64 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2021 r.;
- 66 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2022 r.;
- 68 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2023 r.;
- 70 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- 72 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2025 r.;
- 74 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2026 r.;
- 76 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2027 r.;
- 78 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2028 r.;
- 80 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2029 r.;
- 82 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2030 r.;
- 84 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2031 r.;
- 86 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2032 r.;
- 88 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2033 r.;
- 90 % wartości aktywów - do dnia 31 grudnia 2034 r.

Do 2020 r. projektowany limit zaangażowania OFE w instrumenty udziałowe osiągnie poziom 62 %. Jednocześnie, biorąc pod uwagę możliwości inwestycyjne OFE i ich wpływ na stopy zastąpienia, proponuje się w kolejnych latach dalsze zwiększanie limitu lokat w powyższe instrumenty, aż do uzyskania limitu w wysokości 90 % w 2034 r. Podwyższanie limitu lokat w instrumenty udziałowe pozwoli na osiągnięcie stóp zwrotu z całego II filara nie niższych niż oczekiwane stopy zwrotu przy składce trafiającej do OFE na obecnym poziomie 7,3 % podstawy wymiaru wraz z limitem lokat w akcje wynoszącym obecnie 40 %.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. Do Ministerstwa nie wpłynęły żadne opinie w trybie wyżej wymienionej ustawy.

CENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Zakres podmiotowy oddziaływania regulacji obejmuje:

- członków OFE oraz ubezpieczonych w FUS,
- OFE oraz zarządzające nimi powszechne towarzystwa emerytalne,
- sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa,
- Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

2. Omówienie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do uzgodnień międzyresortowych oraz do konsultacji z następującymi podmiotami:

- Komisja Nadzoru Finansowego,
- Narodowy Bank Polski,
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- Najwyższa Izba Kontroli,
- Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
- Polska Izba Ubezpieczeń,
- Rzecznik Ubezpieczonych,
- Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych,
- Związek Banków Polskich,
- Związek Maklerów i Doradców,
- Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami.

3. Przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego w szczególności na:

– sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

stopniowe podnoszenie limitu lokat OFE w instrumenty udziałowe, przy jednoczesnym ograniczeniu części składki emerytalnej przekazywanej do OFE, będzie prowadzić do zmniejszenia lokat OFE w skarbowe papiery dłużne, a w konsekwencji do obniżenia potrzeb pożyczkowych państwa oraz zmniejszenia tempa narastania jawnego długu publicznego.

– rynek pracy:

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian na rynku pracy.

– konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie. Jednocześnie, można oczekiwać, iż stopniowe zwiększanie limitu lokat OFE w instrumenty udziałowe zrekompensuje po części spadki przychodów (z tytułu pobieranych opłat) oraz rentowności PTE, spowodowane zmniejszeniem części składki emerytalnej przekazywanej do OFE.

– **sytuację i rozwój regionalny:**

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie.

4. Wskazanie źródeł finansowania

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą obciążeń budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne

Na podstawie art. 155 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228) zarządza się, co następuje:

§ 1. Obligacje i inne dłużne papiery wartościowe, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 11 i 12 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, powinny być zabezpieczone co najmniej w jeden z następujących sposobów:

- 1) ustanowienie zastawu rejestrowego lub hipoteki na nieruchomości;
- 2) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez bank krajowy, w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.¹⁾), posiadający kapitał własny w wysokości nie niższej niż równowartość 50.000.000 euro w walucie polskiej;
- 3) udzielenie gwarancji lub poręczenia przez Skarb Państwa;
- 4) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez bank zagraniczny lub międzynarodową instytucję finansową, mające siedzibę w państwach będących członkami OECD, posiadające kapitał własny w wysokości nie niższej niż równowartość 50.000.000 euro;
- 5) udzielenie gwarancji lub poręczenia przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 6) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez podmiot posiadający ocenę na poziomie inwestycyjnym, nadaną przez wyspecjalizowaną agencję ratingową, uznaną na międzynarodowym rynku kapitałowym;
- 7) posiadanie przez emisję oceny, o której mowa w pkt 6.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385, Nr 169, poz. 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260, Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853, Nr 182, poz. 1228 i Nr 257, poz. 1724.

§ 2. 1. W przypadku lokat aktywów funduszu w akcje, prawa do akcji, prawa poboru i kwity depozytowe, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 4 – 6 i 13c ustawy dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, lokaty funduszu nie mogą stanowić więcej niż 10 % jednej emisji, a gdy udział papierów wartościowych spółki w aktywach funduszu nie przekracza 1 %, lokaty funduszu mogą stanowić nie więcej niż 20 % jednej emisji akcji spółki. Suma aktywów funduszu ulokowanych w emisjach akcji spółek, w których lokaty funduszu stanowią więcej niż 10 % jednej emisji akcji, nie może stanowić więcej niż 5 % wartości aktywów tego funduszu. W przypadku lokat aktywów funduszu w kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 7 ustawy dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, lokaty funduszu nie mogą stanowić więcej niż 35 % jednej emisji.

2. Jeżeli pomiędzy papierami wartościowymi różnych emisji, ale tego samego emitenta, nie występują żadne różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się łącznie do tych wszystkich emisji.

3. Łączna wartość lokat aktywów funduszu ulokowanych w listach zastawnych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów, będących podmiotami związanymi, nie może przekroczyć 10 % wartości tych aktywów.

4. Koszty zakupu akcji nowej emisji, do których uprawniają prawa poboru, są uwzględniane przy stosowaniu ograniczeń lokat aktywów funduszu w kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 4 – 6 ustawy dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

§ 3. 1. Aktywa funduszu nie mogą być lokowane w banku, który jest:

- 1) akcjonariuszem towarzystwa zarządzającego funduszem;
- 2) podmiotem związanym w stosunku do towarzystwa;
- 3) podmiotem związanym w stosunku do akcjonariuszy towarzystwa.

2. Fundusz nie może zawierać z podmiotami, o których mowa w ust. 1, umów lub dokonywać innych czynności prawnych związanych z lokowaniem aktywów funduszu.

3. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczy lokat w depozytach bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 14 dni, o łącznej wartości nie większej niż 2 % wartości aktywów funduszu.

4. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy świadczenia usług w ramach działalności maklerskiej w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384).

5. Fundusz nie może nabywać jednostek uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, lub certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte, zarządzane przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, którego akcjonariuszami są akcjonariusze powszechnego towarzystwa zarządzającego funduszem lub podmioty z nimi związane.

6. Fundusz nie może nabywać tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucję wspólnego inwestowania mającą siedzibę w państwach będących członkami OECD lub innych państwach, określonych w ogólnym zezwoleniu przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, jeżeli akcjonariuszami (udziałowcami) tej instytucji są akcjonariusze powszechnego towarzystwa zarządzającego funduszem lub jednostki dominujące w stosunku do tych akcjonariuszy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późn. zm.²⁾).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

§ 4. W celu obliczenia maksymalnej części aktywów funduszu w poszczególnych kategoriach lokat, dla celów ustalenia zgodności z obowiązującymi ograniczeniami, do wartości dłużnych papierów wartościowych zalicza się wartość naliczonych odsetek na dzień wyceny.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Prezes Rady Ministrów

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat, oraz dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. Nr 32, poz. 276 i Nr 175, poz. 1814 oraz z 2006 r. Nr 13, poz. 91), które utraciło moc z dniem 2011 r.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie realizuje delegację zawartą w art. 155 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zobowiązując Radę Ministrów do określenia dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne, mając na uwadze ochronę interesów członków funduszy.

W związku z ogłoszeniem z dniem 2011 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr, poz.), wprowadzającej stopniowe zwiększanie maksymalnej części aktywów otwartych funduszy, jaka może być ulokowana w instrumentach udziałowych, wymienionych w art. 141 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zaistniała konieczność opracowania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne.

Proponuje się utrzymanie przepisów stanowiących, iż zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obligacje emitowane przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej pełnej wartości nominalnej i ewentualnemu oprocentowaniu, jak również inne niż zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, obligacje i inne dłużne papiery wartościowe emitowane przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości odpowiadającej wartości nominalnej wraz z ewentualnym oprocentowaniem, powinny być zabezpieczone co najmniej w jeden z następujących sposobów:

- 1) ustanowienie zastawu rejestrowego lub hipoteki na nieruchomości;
- 2) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez bank krajowy, w rozumieniu ustawy - Prawo bankowe, posiadający kapitał własny w wysokości nie niższej niż równowartość 50.000.000 euro w walucie polskiej;
- 3) udzielenie gwarancji lub poręczenia przez Skarb Państwa;
- 4) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez bank zagraniczny lub międzynarodową instytucję finansową, mające siedzibę w państwach będących członkami OECD, posiadające kapitał własny w wysokości nie niższej niż równowartość 50.000.000 euro;
- 5) udzielenie gwarancji lub poręczenia przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 6) udzielenie nieodwołalnej gwarancji lub poręczenia przez podmiot posiadający ocenę na poziomie inwestycyjnym, nadaną przez wyspecjalizowaną agencję ratingową, uznaną na międzynarodowym rynku kapitałowym;
- 7) posiadanie przez emisję oceny, o której mowa w ww. pkt 6.

Jednocześnie, z uwagi na to, iż ww. ustawa o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych wprowadza zwiększanie limitu lokat w instrumenty udziałowe do 90 % w 2034 r., proponuje się uchylenie § 3 dotychczas obowiązującego rozporządzenia, określającego na 60 % wartości aktywów łączny limit lokat w instrumenty udziałowe, kwity depozytowe, certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte oraz jednostki uczestnictwa zbywane przez fundusze inwestycyjne otwarte i specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte.

Zachowane zostaje natomiast ograniczenie, iż lokaty funduszu w akcje, prawa do akcji, prawa poboru i kwity depozytowe nie mogą stanowić więcej niż 10 % jednej emisji, a gdy udział papierów wartościowych spółki w aktywach funduszu nie przekracza 1 %, lokaty funduszu mogą stanowić nie więcej niż 20 % jednej emisji akcji spółki. Suma aktywów funduszu

ulokowanych w emisjach akcji spółek, w których lokaty funduszu stanowią więcej niż 10 % jednej emisji akcji, nie może przy tym stanowić więcej niż 5 % wartości aktywów funduszu. Jednocześnie, w przypadku lokat w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte, lokaty te nie mogą stanowić więcej niż 35 % jednej emisji. W przypadku gdy pomiędzy papierami wartościowymi różnych emisji, ale tego samego emitenta, nie występują żadne różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, powyższe ograniczenie stosuje się łącznie do tych wszystkich emisji.

Łączna wartość lokat aktywów funduszu w listach zastawnych jednego emitenta albo dwóch lub większej liczby emitentów, będących podmiotami związanymi, nie może przy tym przekroczyć 10 % wartości tych aktywów.

Jednocześnie, koszty zakupu akcji nowej emisji, do których uprawniają prawa poboru, są uwzględniane przy stosowaniu ograniczeń lokat w instrumenty udziałowe.

Ponadto, proponuje się utrzymanie przepisu stanowiącego, iż aktywa funduszu nie mogą być lokowane w banku, który jest:

- 1) akcjonariuszem towarzystwa zarządzającego funduszem;
- 2) podmiotem związanym w stosunku do towarzystwa;
- 3) podmiotem związanym w stosunku do akcjonariuszy towarzystwa.

Fundusz nie może zawierać z powyższymi podmiotami umów lub dokonywać innych czynności prawnych związanych z lokowaniem aktywów. Ograniczenia te nie dotyczą przy tym lokat w depozytach bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 14 dni, o łącznej wartości nie większej niż 2 % wartości aktywów funduszu. Ograniczenie w zakresie zawierania umów lub dokonywania innych czynności prawnych związanych z lokowaniem aktywów nie dotyczy natomiast świadczenia usług w ramach działalności maklerskiej w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Fundusz nie może również nabywać jednostek uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, lub certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte, zarządzane przez TFI, którego akcjonariuszami są akcjonariusze PTE zarządzającego funduszem lub podmioty z nim związane.

Fundusz nie może ponadto nabywać tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucję wspólnego inwestowania mającą siedzibę w państwach będących członkami OECD lub w innych państwach, określonych w ogólnym zezwoleniu przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, jeżeli akcjonariuszami (udziałowcami) tej instytucji są akcjonariusze PTE zarządzającego funduszem lub jednostki dominujące w stosunku do tych akcjonariuszy, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy o rachunkowości.

Jednocześnie, proponuje się utrzymanie przepisu stanowiącego, iż w celu obliczenia maksymalnej części aktywów funduszu w poszczególnych kategoriach lokat, dla celów ustalenia zgodności z obowiązującymi ograniczeniami, do wartości dłużnych papierów wartościowych zalicza się wartość naliczonych odsetek na dzień wyceny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. Do Ministerstwa nie wpłynęły żadne opinie w trybie wyżej wymienionej ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Zakres podmiotowy oddziaływania regulacji obejmuje:

- członków OFE oraz ubezpieczonych w FUS,
- OFE oraz zarządzające nimi powszechne towarzystwa emerytalne,
- sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa,
- Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

2. Omówienie wyników konsultacji

Projekt zostanie przekazany do uzgodnień międzyresortowych oraz do konsultacji z następującymi podmiotami:

- Komisja Nadzoru Finansowego,
- Narodowy Bank Polski,
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- Najwyższa Izba Kontroli,
- Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Główny Urząd Statystyczny,
- Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
- Polska Izba Ubezpieczeń,
- Rzecznik Ubezpieczonych,
- Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych,
- Związek Banków Polskich,
- Związek Maklerów i Doradców,
- Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami.

3. Przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego w szczególności na:

– **sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:**

wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało żadnego istotnego wpływu na sektor finansów publicznych.

– **rynek pracy:**

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian na rynku pracy.

– **konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:**

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie.

– **sytuację i rozwój regionalny:**

wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie.

4. Wskazanie źródeł finansowania

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą obciążeń budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.